

Dépári né László címébet – Dudas László

A békére, a népek közötti megértésre nevelés néhány lehetősége az általános iskola tevékenységrendszében

Egressy Béni Városi Könyvtár

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

Jelíge: "... mi formáljuk egészre e készen kapott
féligr kész világot ..."

/Baranyi Ferenc: Hűségünk /

Pedagógiánk nevelési és oktatási célkitűzései, az ezzel kapcsolatos feladatok mindig reális és közvetlen kapcsolatban állnak a társadalom, a kor által felvetett kérdésekkel.

A fő tartalmi elvárásokat - mint például korszerű ismeretanyag; világnézeti megalapozottság; sokirányú jártasság; nyitottság a tudáshalmaz; az információrengeteg rendszerében - izgalmas, érdekes, célravezető módszerekkel, direkt és indirekt eszközökkel kell minden tanulói személyiség belső cselekvőképességévé tenni. Hiszen a személyiség életkörének megfelelő érettsége a belső meggyőződés és tudatos, helyes érdekeltség motiválta cselekvésekkel mérvártó le. Ezt az elvárást mi nevelők ugy érhetjük el, hogy helyes irányba, a szocialista társadalom célkitűzéseinek megfelelő embercsoport megtáplálása felé tereljük azokat az iskolai és az iskolán kívüli hatásokat, melyek tanulóinkat nap-nap után érik, s melyek idővel világképpé, világnezetté, meggyőződéssé szilárdulnak bennük.

E nevelői tevékenység rendkívül tudatos, sokrétű, tervezett munkát igényel, melyet csak felelősséggel, a pálya a gyermekek iránti nagy-nagy szeretettel lehet igazán eredményesen végezni.

A tudatosság megkivánja a nevelőtől a "ma", a jelen iránymutató dokumentumainak ismeretét /az MSZMP által meghatározott állásfoglalás; elvi iránymutatók; oktatás- és ifjúságpolitikai határozatok stb./, azok tudatos alkalmazását pedagógiai gyakorlatában.

Az eredményesség az alapos ideológiai, szakmai, módszertani, pszichológiai ismeretek biztos alkalmazását kívánja. S ezekhez mindenkorban szükségesítetik az állandóan változó világ minden napos fő- és mellékességeit - áremelatának azonnali, érzékeny észlelése. Helyére kell tenni az "adott világ" eseményeit, illetve tüntetni elnézetétől és gyakorlatát, hogy megérthessük:

"- Mint a magasat teremt anyát,
- az - változásban - magasztat:
- így szüli a kort az erős,
az, kivel kora viselős ..."

/Váci Mihály: Adott világ /

Ráébrednünk kell, hogy állásfoglalás nélkül, a "se mellette, se ellené" magatartás semmit se ért. Kösümbüsön, esetleg más lelkesséssel nem lehet jelent, jövőt alakítani. Szükség van " a benne, érte tett szülői bánya kódára tett"-ek sorára.

A dokumentum az Egressy Benj Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

Meg kell tennünk az effajta mérlegelést, mert így tudjuk elősegíteni, hogy az öket ért hatások helyesen épüljenek be ismeretrendszerükbe, elkerülve a mesterkélt szemléletmódszerek visszélyét.

A minden napok valósága bőven szolgáltat nyersanyagot. Mellőzésük, a válaszadás megkerülése lehetetlen, hiszen nevelőmunkánk alapjaihoz tartozik, lényegi eleme.

Politikus gondolkodásmódot és elkötelezettséget cselekvőkésséget szeretnénk tehát tanulásinkban kialakítani, illetve várunk el tőlük. Ez a megfelelő gyakorlati cselekvési lehetőségek biztosítása nélkül nem tudjuk elérni.

Osztozni a minden napok feladatain, gondjain - velük együtt megoldani azt: biztos alapja a szó legteljesebb értelmében vett szocialista hazafiságra nevelésnek s ez egyúttal

alap a proletárinternacionalizmus eszméjének megértéséhez is.

A minden nap munka jelentőségének fontosságát "reneszánszájt" éli: nap, mint nap bizonyítva látja egész társadalunk, hogy ez, csakis ez lehet a nemzetközi felemelkedés alapja. Saz a gondolatot erősítette meg, vetítette előre a Kulturpolitikai Munkaközösség 1974-es állásfoglalása: "A szocialista hazafiság elválaszthatatlanul kapcsolódik a proletárinternacionalizmushoz." A szocialista hazafiság - cselekvő hazafiság: küzösségi aktivitás, munka és állandó készenlét a szocializmus, a haza szolgálatába." /Társadalmi Szemle 1974. I. sz./

"Dolgozni, a társadalmi felemelkedésért küzdeni csak békében, a nemzetközi megértés, békés egymás mellett élés állapotában lehet. Ez nemcsak jelenünkre, hanem multunkra, törvényekre, egészére is igaz. Illyés Gyula kifejező, kultói megfogalmazás-

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonától készült! " ... a magyar nép mindig a béké korszakában tudta megmutatni, képes-e igazán az életre és a szabadságra: a kiindulásra. A béké tehát róink annyi feladatot, mint a harrok ideje. Ha nem többet! ... Körülöttünk ugyancsak zajlik a világ. De itt, valljuk be, igazi békabeli béké van. Szélcsend, teremtésre, alkotásra kötelező."

Mit tehetünk, mit képesek tenni ebben a "teremtésre, alkotásra kötelező" békében a békéért azok a pedagógusok, akik beleszülettek a jelenbe, mely "... már tüzzel-tisztított, új világ volt, amelybe eszméletünk beledöbbent", s a háború borsalmát közvetett módon " s nem sors, de ész a apák emlékezése" alapján ismerik?

Mi, akik "együtt nőttünk a lakótelepekkel", s "nem álmodunk ha hosszan eltünődünk, de tervezünk legbátrabb ál-

máinkban ..." - mit tehetünk?

Számnunk a éppugy, mint tanítványaink szeregeinek, konkrétként, megmunkálandó valóság a béke, a béke társadalma: jelen és jövői cél és eszköz egyben.

Érte közös akarattal egyet tehetünk: átéljük, megkiiszdjlik, tudatosan formáljuk "a gyermek Béke sorsát, fegyvertelen, új formáját a harcnak" ... - remélve, hogy egyszer ténylegesen felnő ... nem 30-35-40 évesen tovaröppenő "hosszinszáznú béke" lesz, hanem 5-10 évvel korábban, azaz 20-25 évesen. Egyetlen "Béke-matussálem".

Éreznünk kell köszben az alkotók felelősségeit: "kitartó, csendes, hű forradalomban élni: - szeretni, hinni a világot ... tudva, hogy "tenyerünk arcát viseli minden dolog arcá..." , s hogy csak a "multat őrző jövő boldog..."

Ezek a költők, írók segítségével megfogalmazott - gondolatok általunk - gyakorló pedagógusok által - öltének testet, válnak gyakorlati tennivalók egymásraépülő, összenedződő sorává az általános iskola minden napjaiban.

Hogyan? Ugy, hogy:

- megvalósítjuk a nevelési és oktatási terv társadalmi igényezésre törvénnyerejű kíváncsainkat;
- oly módon, hogy megkeressük helyünket az adott nevelési intézmény tevékenységrendszerében; felmérve az adott személyi, tárgyi feltételeket és saját képességeink, egyéniségeink maximumát adva, együttmunkálkoznak a nevelői kollektiva tagjaként az adott gyermekanyaggal az elérődő cél érdekében. Keresünk, kutatunk, miközben tanítványainkban önmagunkban egyaránt tudasítjuk létünk célját: "... alkoss, tudd dolgodat, szívják föl izeit egy új világnak mély gyökereid, me-

lyekkel odanéttel a talajhoz ... "

A világnézeti, szkölesi, politikai, közösségi nevelés -
a honvédelmi neveléssel együtt - az értelmi nevelés mellett
kiemelt jelentőséget kap az általános iskola nevelő-oktató
tevékenység rendszerében. Kiegészülve a politechnikai, eszté-
tikai, egészséges életre neveléssel.

Mindeszek, együtt e tevékenységrendszer egészét áthatják, kölcsönhatásban állnak egymással. E nevelési terület bármielyike gazdag tárházát kínálja békére, a nemzetközi megértésre nevelés lehetőségeinek.

Ezeknek a lehetőségeknek az áttekintése - az általános iskola teljes tevékenységi rendszerének visszonylatában - kötetnyi elemzést kívánna meg. Úppen ezért pályamunkákban csak azokat a részterületeket adta lehetőségeket fogalmazzuk meg, amelyek:

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát kézi!

- a., Osztályfőnöki óráinkon kiaknázott lehetőségek;
- b., Mindennapos szaktanári gyakorlatunk jól bevált, eredményes mozzanatai;
- c., Orán kívüli nevelési tevékenységből adódik.

E rostálás eredményeképpen pályamunkánk gondolatmenete a következő:

**I., A BÉKÉRE, A NEMZETKÖZI MEGÉRTÉSRE NEVELÉS-
ÉRTÉKÍMEZŐ GONDOLATOK**

II., NÉHÁNY LEHETŐSÉG, MÓDSZER NEVLÉI GYAKORLATUNKBÓL:

A., Szaktanágyi órák vonatkozásában:

- a., Magyar nyelv és irodalom
- b., Történelem
- c., Osztályfőnöki órák

B., Órán kívüli tevékenység:

a., Szakrajfoglalkozások

b., Kilián-kürbeli lehetőségek

III. Összegzés - hogyan tovább?

I. A BÉKÉRE, A NEMZETKÖZI MEGÉBÉTÉSRE NEVELÉS - értelmező gondolatok:

Szilárd világnezet megalapozása az egyik legfőbb nevelési célkitűzésünk. Ez a növelődési anyag feldolgozása során mélyíthetjük elsősorban a tanulókban. A világnezeti nevelés átfogja, összekapcsolja a nevelés többi fő területét és egységen gyakorolt határeneszenciál formálja, gazdagítja a csalékvő hazafiság, a proletár internacionalizmus és honvédelmi nevelés egybekapcsolható, egymással összefüggő eszmererendszerét. Ez az eszmererendszer világos képzeteket, fogalmakat és törvényszerűségeket alakit ki a tanulókban. Melyek ezek /esak vázlatosan érintve a fő tartalmi ismérveket/:

1. A szocialista társadalom, a szocialista államok közösségek célkitűzései, állásfoglalásai a hazai és a nemzetközi életben.

2. Társadalmi berendezkedésünk lényeges fogalmi jegyeinek, működési mechanizmusának ismerete.

3. A békés építőmunka eredményeinek megismerése, figyelemmel kísérése.

4. A külpolitikai és a belpolitikai események tisztánlátása.

E fő tartalmi célkitűzésekhez tartozó fogalmak és törvény-szerűségek elsajtításához nagy mértékben hosszújárul a kommunikációs eszközök információ áradata, amely segít is az elige-zodásban, ám egyuttal újabb és újabb kérdéseket is felvet. Ezért nevelésünkben együtt kell haladnunk /mivel lényegi kérdéséről van szó !/ a tantervi ismeretanyaggal és az élet által felvetett problémákkal.

A többi nevelési terület körül az értelmi nevelés, az erkölcsi, politikai és közösségi nevelés által valósíthatjuk meg a világnézet nevelésen kívül azokat a célkitűzéseket, amelyeket az MSZMP XIII. kongresszusának határozatai tartalmaznak: "Nevelő munkánk műlyítse el a szocialista hazafiságot, annak tudatát, hogy a nemzeti érdekek helyes szolgálata ugyanugy elválaszthatatlan az internacionalizmustól, mint a haladás nemzetközi ügyének előmozdítása hazánk, népünk érdekeink szolgálatától."

Az erkölcsi, politikai, közösségi nevelés olyan etikus magatartás kialakulásához vezet el, amely tudatosan látja, hogy az emberiség jelene és jövője csak békés építőmunkával biztosítható, hogy a közösségről, az emberiségéről tevés csak humánus hozzállással, a jó, a helyes mellett kiállással megvalósítható egyedüli helyes ut.

Az értelmi nevelés által mutatjuk be a béke által elérte eredményeket, a proletár nemzetközség által megalkotott anyagi és szellemi termékeket. Ez egyfajta magatartást, az ismeretekből adódó hitvallást kell hogy eredményezzen. Ez pedig elveset az értelmi nevelés gazdag érzelmeli tartalmu vétilletéhez, hogy nem száraz, hanem élménydús ismeretek épithe-

tők be tartósan az ismeretrendszerük körébe.

Az e téren kevésbé konkrét és közvetlen nevelési területek is érintik a béke fogalomkörének fontosságát. Igy a politechnikai nevelés során a munka emberi kiteljesedést szolgáló alapvető cselekvési tartalmát fogadhatjuk el. Az estétikai nevelés területén a művészet értékállás, évtől és időtől független, de mindenig az ember igazabb arculatát, cselekvését, akaratát tükrözött voltát érdemes hangsulyozni, amely alapvetően a békét, az igas eszméket tükrözi. Az egészséges életmódra nevelésnél minden egyértelműen jelentkező feladat hangsulyozni, hogy a békét megvédeni a hasafias és honvédelmi kultusszeg, amit teljesíteni csak edzett, megfelelő testi felépítéssel, állapottal lehet.

Tehát nevelési rendszerünk egész vonalán tág teré van enen fogalom, ezen életérzés rendszeres befogadásának. Ezt a fogalmat /és magatartási irányt/ is csak rendszeres gyakorlás, felidézés után, a fokozatosság elvét betartva lehet egyre gasdagabbá, árnyaltabbá tenni a gyermeki személyliségben.

Ma különösen fontos ennek az igazán üsszetett gondolatnak és jelentős magatartási formának a hangsulyozása, az, hogy békét, az alkotó munka, a nyugodt nemzetközi légkör viheti továbbra is előre soha nem látott magasságokba az emberiség ūrük kutatási vágyát, megismerési szándékát, a végtelenrel mérhető kiteljesedés-igényét. Hissz "még soha nem kellett ilyen élet, hit, tiszta szándék, értelelem ... - vallja Váci Mihály ellentmondásos szászunkról. Jobbitásért, az ember kiteljesedéséért talán "nem tett még soha senki ennyit, s nem volt még tett, mely ily kevés ..." "

II. NÉHÁNY LEHETŐSÉG MÓDSZER NEVELÉSI GYAKORLATUNKBÓL:

A;/ Szaktárgyi órák vonatkozásában:

a., Irodalom és nyelvtan

Ez a "két" tárgy mindig is kimeríthetetlen forrása volt és lesz a sokarcú nevelési lehetőségeknek. Az irodalom - művészeti jellegéből adódóan - alkalmas a személyiség értelmi, érzelmi szférájában egyaránt hatni.

Az általános iskolai ismeretanyag /csak az 5-8-osztály vonatkozásában értelmezve/ kiválóan alkalmas a cselekvő haza-fisság, cselekvő hazasszeretet érzésének elmagyilítésére őppugy, mint a szülőföld, a hozzákapcsolódó történelmi mult szeretetére, megbecsülésére nevelésének.

Ugyanakkor tantervi felépítettsége módot ad kitekintésre a világban - lehetőséget más népek tiszteletére; a történelmi ismeretanyaggal szoros kölcsönhatásban az internacionalizmus fogalmának kialakítására, emócionális gazdagítására.

Ezek az emlitett nevelési részterületek minden-mind a békére, a nemzetközi megértésre nevelés lényegi elemei is: állásfoglalásra, véleményalkotásra, a hőssel való aszonosulásra késztető mozzanatok.

A magyar irodalom tantárgya tanításában a népköltészeti és műköltészeti alkotások elég nagy számban tanúsítják, hogy az emberiség céljai között, és hogy a béké nyugy, esent Ugyét szolgálni, megöríteni mindenkinél kötelessége: példámnak a "Sors nyiss nekem tért ..." ürökérvényű gondolatát.

5.osztálytól ismerkednek tanítványaink a népköltészet legjava alkotásaival. A hasonló motivumok, eseménnyrésszletek

a népek kicsüs sorsát példázzák a "Dunának, Oltnak egy a hangja" érvényét; magas erkölcsi szinten mutatva be a szabre, jobbra türekést.

6.osztályban kedvelt feladat /és eredményt hozó/, az azonos motivumok keressése különböző népek népköltésseti alkotásaiban. Alapozó jellegű feladat ez a csak 7-8.osztályban ki-alakuló internacionalizmus, internacionálista fogalmakhoz.

Az 5.osztálytól a 8.osztályig a házi és ajánlott olvasmányok egy részénél szintén a minden napos békés alkotómunka igazsága; a békére törekvés csandúll ki a cselekménysorból. Szereplőkben a legnemesebb erkölcsi tulajdonságok, elsősorban a hazaszeretet, az emberi haladásért való lelkessége és a tudatos harci készség vonzón és kutivekben megmutatkozik.

A dokumentum a Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képi! "A zárl utcai Flirt" vagy a "Tinur és csapata" hősei a szülföld iránti szeretetet, és az érte való ünfeláldozó helytállást példázzák. Dickens "Twist Olivér"-je pedig nagyszerű alkalmat ad hazánk gyermekközpontú társadalmanak megbecsülésére. Ebben segítenek a beleképzéses feladatok: mit tennél ha ... te lennél a dologházban? vagy "megkeresem a napi ennivalót!..." címmel.

A jelen és a mult köszötti párhuzamállítás lehetőségét adják Móra novellái is: a kertésspecsénye, a szegény foltozósságosk világa már csak művészeti átírásban, könyv, film, színdarab-élményként jelenik meg ... erősítve a jelen-adta anyagi-szellemi javak megbecsülésének érzését. A szülföld, a "szűkebb pátria" szeretete, az ott élő emberek iránt érzett mélyiséges humanizmus jellemzi Móra Ferenc alkotásait.

A történelmi mult, az egyéni és közösségi helytállás, hősi- és ünfeláldozás csupasziv "gyermekszintű" megjelenítője is egyben. "Gyöngyöket szólott, csiszolt drágakövetet hullatott..." írta róla Móricz.

S talán több figyelmet érdemelnének tőlünk, pedagógusoktól is ezek a "drágakövek."

Mi már évekkel ezelőtt "felfedeztük" őt magunknak s éppen a fentebb említett jellemzők miatt az órán kívüli ismeret- szerzés lehetőségét is biztosítottuk és biztosítjuk 5-6. osztályos tanulóink számára, hogy minden több és több lehetőséget adjunk munkássága megismerésére.

Alkalmaszt módszerünk az alábbi:

1. "A hónap írója: Móra Ferenc" - olvasómozaikom-beindítása"

közösségi szaktantermünkben", az iskolai könyvtárunkban - különös tekintettel a napköris és tanulószobás tanulóinkra.

Az "alap" az alsó tagozatból hozott ismeretanyag /Móra életeg A kincskereső kisködmön stb./ Ez egészül ki a tanulók által kiválasztott és elolvastott egyéb művekkel.

2. Vétélkedő rendezése, mely az ily módon kibővült, gazdagodott ismeretanyagra épül, másrészt új ismeretek, egyéb összefüggések /pl. Móra - Móricz rekonvaleszkense/ "felfedeztetése" is célja. Természetesen változatos módszerekkel, játékos megoldásokkal téve mindenzt. /Lásd: 1.sz. melléklet/ • Alkalmat adunk így a komplex ismeret -alkalmazással az erkölcsi ítéletek, értelmi-érzelmi állásfoglalások nyilvánítására. A mellékelt forgatókönyvünk tulajdonképpen egy "alap"; a nevelő egyéniségeitől, az adott gyermekanyagtól függően bővíti-

hető, aszerint, hogy melyik nevelési területet akarjuk előterbe helyezni.

Amit mi a módszer elsődleges értékének érzünk: hallatlan mértékben megkönyíti a 7-8.osztályos irodalom, illetve történelemtanítást: a lo-~~22~~ 12 éves gyermek számára emocionálisan konkréttá teszi az ura Magyarország mélységes nyomorúságát, amelyben a hetedik krajcár hiányzik ...

Másrészről elakítja, erősíti, üzenteti az egészséges versenyszemléletet, nevel az együttgondolkodásra, a " mindenki egyért, egy mindenkiért" elv megértésére, alkalmazására.

A 6.osztályban a "Hétköznapok és csaták hősei" című fejezetben is néhány költemény, szöveggyűjteménybeli szemelvény a háború, a pusztítás értelmetlenségére hívja fel a figyelmet. A húzai olvasmány, Gárdonyi: Egyi csillagokja, Katajai: Távolban egy fehér vitorla című könyve hősei köszött őppugy akadnak példaképnak illő, vonzó erkölcsi alkatú hősök, mint ellenpólusaik: a gaz árulók. Nemzésük, jellemeik összehasonlitása jó módszer arra, hogy a tanulók tisztázzák saját érzeli hovatartozásukat.

Rendkívül hatásos módszer a szerepjátszás annak lemérésére: mennyire értették meg eselekedetük, mjellenük lényegi elemeit. Hogyan tudják visszaadni, azokat?

A 7.osztály órai hangvétellel művei /a "jelzésvaink valának: hazá és haladás című fejezetben például Kólcsey: Hinnusz/ az elemtáris erejű békavágy megtestesítői. Petőfi több versre a nemzetközi összefogást "harsogja", hajtva a "szent világ-szabadság" megvivását, adva érte életet is.

Az egyén hősi helytállása a hazá, a nemzet ügyéért aztán

Jókai: A kőszivű ember fiai" című regényében kap igazán gazdag rajzolatot : a lélek és valóságos csatamezők küzdelmeinek heroikus páloszával.

Aki e regényből igazán a hősi feladatvállalás példáját adja - több évi dolgozatok tanúsága szerint - az Baradlayné, Érdekes módon, a fiuk szüne is öt tekinti példaképnak, enen fiait. Értő, gazdag jellemzését adják.

A háboruellenesség, a proletár nemzetközsieg eszméje a 8. osztályban tetőzik a békéért kiáltó két világháború közötti kültésset nagyjainál. József Attilánál is nyilván fő motivum és a békesszerető Radnótinál.

A külföldi irodalomnak a tárgykörben szívbe markoló példája Solohov Emberi sorra.

Ebben az osztályban igazából egyévalvad a történelmi és irodalmi valóság; hiszen a béké állítását a XX. században szenvedték meg legtöbben, ezt a tankönyvi anyagok is bőséggel példázzák.

Ez a szerves azonosulás új módszerek kipróbálására készíteti a szaktanárt:

Ekkor már nem esetelegességeiben látta meg egy oldalról a béké közigy-mivoltát, létérdek-tartalmát, hanem a valóság tudományos tényeit, tapasztalásait yeti össze a művészeti tükrözés lenyomataival. Ez utóbbi - tegyük hossá - a maga sikritettségében, összetettségében sokszor egyértelműbb és magasabb rendű igazsághoz vezet el.

Tehát a tudományos és művészeti megismerés komplexitása kell, hogy jelen legyen a feldolgozás módszerében is.

Az írók élete, munkássága lehet az egyik legadekváltabb

példája a békére törekvésnek. Például Ady forradalmisága egyértelműen bizonyítja, hogy a "jövendő fehéreinek" boldogabb soránként harcolt. Ez annál is inkább pregnáns példa, mivel a forradalmi kiállás, a pártos állásfoglalás szintén lényegi jegye a béke elérésének. A fogalomkörhöz /forradalmi kiállás, pártos állásfoglalás/ csak komplex feladatsorokkal közelíthetünk, hiszen maga a fogalom is összetett jelenség. Értelmezéséhez megfelelő szintű és mennyiségi ismeretanyag kell, éppen ezért jó lehetőség az egy-egy téma összegzését követő Ünnepi óra vagy a rendszerezés utáni számonkérés. Üjszerű felidézés fórumivá válhatnak, ahol teljes "tantermínnyzati" órát is lehet tartani.

Vagyis: teljes tanulói szervezés: ök szerveztik a műsort; kiválasztják és mutatják a szereplőket, forgatókönyvet szerveztenek, technikai apparátust mondanak stb.

Természetesen a nevlői irányítás /direkt vagy indirekt támogatás - tanulói önállóságtól függően/ feltétlenül szükséges.

Mi az értéke ezeneknek az óráknak? A közös munka, mely mindenki közreműködését igényli; a sikér okozta örömrésze; a birtokba vett új ismeret, az önkifejezési lehetőség: éneklés, vers- és prózamondás stb ...

Szép, tartalmas példája a 2. sz. melléklet anyaga: "küzdő korunknak új nemzedéke" című április 4-i megemlékező műsora - két, nyolcadik osztályos tanuló "osztálylétsámu" szereplőgárdára irott összeállítása. Értékét fokozza "naprakészessége" - tartalmi aktualitása.

Izek, az egy-egy eszmét, gondolati tartalmat vagy alko-

tői pályát bemutató, kifejtő ünnepi órák akkor érik el igazán céljukat, ha összerű, értelmes differenciáltsággal, ki-ki képessége szerint vesszék ki részét a munkából. Jó alkalom a gátlásos, esetleges kisebbségi érzéssel küzdő, gyenge tanulók eredményes szerepeltekére is ./Főleg a közösen előadott részletek esetében nyillik rá mód./

A pódiumjáték-forma főleg a rövid emlékműsorok előadásának kedvelt eszköze, bár ez ugyan nem mosogat meg osztályközösségi tüneget - de kiemelkedő ismeretkész jellege. Ez adja értékét is: - a logikusan, érthetően megírt, előadott gondolatok, jól kiválasztott versek, személyiségek.

Az ünnepi óra cselekvési formái lehetnek az emlitettek mellett a különböző játékos módszerek: pl: a már emlitett vetélkedő-forma; szellemi tétő; kérdés-félelet játék, bar Kochba, szerepjáték, memóriaigakorlat stb.

A vetélkedőn belül találjuk a legváltozatosabb cselekvési formákat. Izt játszhatják egyénileg, de szivesebben vesznek részt csapattagként. Ilyenkor előzetes feladatokat is kiadhatunk. /például: olvassátok el a következő könyveket az íróról -monografiák stb!/ Vagy gyűjtsetek a haza multjának sorsdöntő eseményeit felidéző versetek! Vagy: Gyűjtsetek minél több verset az író politikai állásfoglalásairól, a békés építőmunkáról! "Észüljetek fel egy-egy mi megjelenítésre!" Járjátok végig az író /költs/ életútját, állomásait! Milyen politikai eseményeket idéznek fel versei? Például Váci Mihály milyen fontos nemzetközi politikai kérdéseket tagalt versében? Konkrét feladatok vetélkedő lebonyolításához:

Idézetkezeső verseny /ezt könyvtárban érdemes leginkább

tartani/: Nézzetek utána, kinek melyik verséből valók a következő sorok! Ha a tárgyalt témahoz kapcsoljuk, akkor közéleti, forradalmi, politikai helyzetet tárgyaló versekből idézünk. Akik a legtöbb idézetet megtalálnak, azok nyernek.

E feladat fordítottja, ha verset gyűjtünk /a célt minél többet/ egy-egy korhoz, eseményhez- esetleg személyhez. Például: gyűjtse el verset /címeket/ adott idő alatt /lo perc/ az 1848/49-es forradalomról és szabadságharcról, 1919-ről, 1945-ről; vagy Leninről, Ságvári Endéről, a KMP-ről stb!

Ehhez kapcsolható játékot feladat, hogy jellemző szavak alapján ismerjenek rá versekre. /rom-szeba, ütem-zene, állomás, vizesap - Illyés: Cserépes/

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képezi!

A verselkedő érdekesebb /és általában cíteresebb/, ha nem a "kötelező" anyaghoz kapcsoljuk. Feladhatjuk előzetesen a következőket: 5 csapat olvasson el 15 háborús témaúj vagy őppen a szocialista építést bemutató regényt! Ezután elsősorban tartalmi, a szereplők sorsát felvázoló kérdéseket feladatakat szabunk. Például, egy elég apró részlet felolvasása után idézzük fel az ott türténteket. Epizódszereplők apró, lényegtelen megmondásai után érdeklődünk. Érdekesebb a játék, ha egymásnak tesznek fel kérdéseket a csapatok a mindenjuk által ismert milvekből. Például az egyik csapat játékosa énéletrajzot mond, de egyáltalán nem jellemző tények ismertetésével, ám mégis felismérhető legyen a szereplő. Ezek után találja ki az ellenes csapat, hogy kit jelenített meg a szereplő.

A Kérdezz-félelek! játék két csapat között változatos

formában történhet; mindenki mindenkitől kérdez. Egy-két változatot említiink.

Az egyik versenyző bármit kérdezhet, a másik bármit válaszolhat. A válaszoló egy irodalmi személy névben válaszol, ami vonatkozzen annak sorsára, de mégse mondjon konkréatumot. Egy meghatározott kérdésszám után kötelező kitalálni a kérdéses személyt. Egy részletet megelőveníünk:

Kérdező: Hogy vagy?

Válaszoló: Lehetnek jobban is, ugyanis jobb lenne, ha iskolába játhatnék.

Kérdező: Mivel töltöd napjaidat?

Válaszoló: Segítek édesanyámnak és tanulok.

Kérdező: Mit várunk attól az évtől?

Válaszoló: Szeretném, ha újra velünk látna édesapánk.

A dokumentum a Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képi!

Másik változat: szavakhoz eseményeket kell kapcsolni /ez szintén előzetesen regények elolvasását igényli/. Például

Kérdező: Ásás. Csákányozás.

Válaszoló: Kőbányában napi 3m² kő kifejtése.

Kérdező: Busztábla

Válaszoló: Szokolovet ott üldözik a németek.

Kérdező: Katonai személyszállító jármű.

Válaszoló: Azazal visz át egy német tiszstet a szovjetekhez, amikor megeszik a hadifogságból.

/ Solohov: Emberi sors /

Az írásbeli kifejezőképességet gyakorló, fejlesztő órákon
az egyes fogalmazási műfajokhoz kapcsolhatunk olyan témákat,
amelyek a béke gondolatát erősítik.

Például jellemzőt készítetthetünk kiemelkedő, nagy történelmi személyiségekről. /itt ügyelve az "áltörténelmi" szemlélet, a hamis illuziókeltés elkerülésére./

Elbeszélések, leírások témaja lehet a békés építőmunka; egy-egy szocialista város /lakóhelyünk/; történelmi hagyományokkal rendelkező helység; a megváltozott táj stb.

Értékelést írhatunk a háborús témaúr regényekről /lásd: 3.sz. melléklet/. Szempont lehet a kritikai jellegű ismertetés; a tartalmi, művészeti szerkeszeti felépítés hogyan? -ja.

Hetedik osztályban gyakorolják a tanulók a felszólalás készítését. A téma megjelölhetjük a béké melletti állásfoglalás, a háboru elítélése stb. /lásd: 4.sz.melléklet/

Ezek a hétköznapokhoz, a jelen aktuális eseményeihez kapcsolható témákat érdelkedést és intenzitást váltanak ki a tanulókból. Okosan hosszaknak érveket közvetlen környezetükbeli őppugy mint a tömegkommunikációs eszközök által jól ismert világbeli. Vitakésségük, előadói stílusuk csiszolására egyaránt módunk van így: a ezek a próbálkomások a majdani könéleti szereplések hatthatós előkészítői is. Hasonló indítékok alapján bonyolul jó és köszödvelt eszközöknek a Versirás adott téma, s azok elemzése:

Ime, néhány példa /lásd: 5.a,b,c,d,f mellékletek/ Kösök bennük, jellemző vonásuk a hit a jelen, a jövő, minden nemzet számára kivivandó békében: melyben igazán lehet "szabadon élni, dalolni, dolgozni és nevetni" .../ lásd: 5. a melléklet/ Személyes hang, s közösségi vágy fogalmazódik meg tenniakarással ötvözve a Béke, béké című versben.

/lásd: 5/b melléklet./

Az 5/c. melléklet Béke-versre hasonló gondolatokat tümörít, szépen épített tartalmi-formai logikával.

Egy gondolati sikkal - ok-okozati összefüggések feltárásával - előbbre gondolnak, "érettébbek" a "Mindenkinek békét!" és a "Béke" című versek /lásd: 5/d, 5/f mellékletek/ alkotói. Választ keresnek a sokarú miért? - re: miért kell feldulni a "nyugalom, békés, boldog létet" íríg, önző törökvésekkel? Miért nem tudnak élni az emberek a "Napfényben uszó, drága csodás béke" - adta lehetőséggel? Igazán "költői" a gondolat; ellentét pár megfogalmazása:

"Köpenyedben sok fuldokló, ..

bár virággal vagy telis-telis híntve" ...

A dokumentum az Egressy Beni Városi Könyvtár tulajdonát kézi! A fuldoklók: a békében, a béké-adta "virágokkal" élni nem tudók, nem akarók ... Művészeti a béké megzemélyesítése is: mindenütt jelenlévő, hatalmas, "ki" fölötté áll, enemé Huny az emberi gyarlási felett ...

Akik a nyelv eszközével ilyen szinten képesek gondolataik megfogalmazására, azok hasonló gazdagággal tessék ezt egyéb önkifejezési eszközükkel is. /pl: plakátok, lásd a szakrajtevőkönységről szóló így fejezetben a ... sz.képek/.

A jól sikerült, gondolatgazdag versek ujabb lehetőséggel, az ünálló műsorrá-flízés gondolatát sugallják: megvalósításához nagyobb köszösségek elő tárásának tág teret adnak az iskolai, uttorcsapat-beli aktuális rendezvények, kulturális bemutatók. /Erről még bővebben szólunk a szakrajtevőkönység fejezetében./

A nyelvtan órák hasonló jellegű törekvéseiből egyetlen

mozzanatot említtünk meg: az 616 nyelvtudománnyal, nyelv-műveléssel való tudatos ismerkedésre nevelést:

Módjai:

- a rádió, TV nyelvműveléssel, nyelvhelyességgel kapcsolatos műsorainak figyelemmel kísértetése / minden tanulónak szóló feladat/;
- a nyelvi kultura jelenlegi helyzete / Szállíró kereskutató munka; Üsszehasonlítás a XIX. századi nyelv-újító-mozgalom türelkösséivel. Jó képességű, érdeklődő tanulóknak szóló feladat, gyengébb képességeknek: gyűjtőmunka - nyelvhelyességi cikkek; idézetek stb.../

Célja: megláttatni, hogy az anyanyelv-művelés megkívánja az aktiv, politikus közöletiséget.

Elég itt Illyés Gyula, Kodály Zoltán szírányu tevékenységre utalunk, mik elegsorban a meglévő nyelv nemkívántos, idegen elemektől való megtisztítását, "fattyásását" érzik feladatnak a minden napos gyakorlat vonatkozásában.

b., Történelem:

A történelmi megismérési képesség kialakítása, a történelmi korkép megláttatásá alapvető jelentőségű folyamat. Az 5. osztálytól kezdve a legteljesebb, legátfogóbb ismereteket az emberiség történetéről, kulturáljáról, társadalni, gazdasági, művelődéstörténeti általánosítások és konkrét események, helyzetelemzések, történelmi tényanyag olyan összetüggesztendszert hoz létre a tanulók fogalmi szintjében és absztraháló képességében, amely minőségében ujat jelent az emberi, tárgyi és tudati környezet eddigi megítélésében, össinte érdeklődést vált ki a negy személyiségek /művészek, politikusok, tudósok/ megismérése és megértése irányában. Igyekszik jobban eligazodni a társadalom nagy kérdéseiben, a szocialista fejlődés látványos vagy apróbb megjelenési formáiban /lásd: városnegyedek, óvodák, iskolák/ építése stb./

Ezeken az órákon bőven van alkalma visszonyítani saját társadalmi, gazdasági berendezésünket az elmúlt korok, társadalmak állapotához. Képzete egyre valósabban formálódik meggyőződéssé, hogy szocialista társadalunk magasabb rendű célokért küzd minden eddigi állami strukturához és osztály-visszonyokhoz képest. Ezáltal állampolgári jogaival és kötelességeivel is tudatosabban él a tanuló, saját rétegének /tudnivalik: ifjúság/ helyes életformáját egyre magasabb szintre képes magáévá tenni, és eseményekért, készességi célokért küzdeni. Ezt, nekünk a hivatalból végzendő nevelési folyamatot rengeteg élményanyaggal kell megtöltenünk.

Tehát az órákat /bizonyos részidőkben és témaknál/

vitaforumra is kell fejleszteni, rengeteg olvasmányélménnyel színesíteni egységen át látvatlanul a művészeti /elsősorban irodalom, és zene és képzőművészet/ kiemelkedő és haladó alkotásainak hír visszatükrözött szerepét, illetve "kísérő jelenség" nivoltát, amely érzékenyen reagál a több összetűsítéleg is hatthat egyes társadalmi eseményekre /pl. forradalom/.

Ezek az értelmi és érzelmeli nevelés széles folyamatában nagyszerű alkalmakat szolgálnak olyan magasrendű emberi érzések, közösségi megnyilatkozások, gondolkodásmódok fejlesztésére, mint humánus gondolkodásmód, az emberi haladásba vetett szilárd hit, a népek közös optimista szándékainak elfogadása, az elnyomás, a társadalom és természet- illetve törvényellenes oszakadékok elítélése, minden tartalékban állapot elleni harci

A fellépés. A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

És elérkeztünk oda, hogy rengeteg órán van elakalmunk az emberi történelem egyik lényegi vonásának kiemelésére, hogy a békéért küzdés, a közös történelmi szerepvállalás /lásd: elnyomott osztályok harca/, a haladás minden formán meghatározó eleme volt. Ez nem lehet eleget hangsúlyozni.

Vezessük végig évfolyamonként az ehhez fűzhető fogalmi és törvényszerűségi fejlődést. Már 5. osztályban megismerkednek a tanulók az osztályharc fogalmával, formáival és néhány lezajlott /egyetemes érvényű/ felkelés, forradalom révén tudatosul bennük az osztályharcok előre mozdító szerepe, az, hogy a társadalomban és az általában fesszük ellenük szintetikusok meg. És itt jön a fejlődés egyik fő tézise, hogy ami egy osztály igazságérzetét, tehát nemzetérdékét érint, ott

szükséges és kell harcolni, akár fegyverrel is. /A forradalom - ellenforradalom tisztázását is jelenti ez./

Ötödik osztályban megismерik a tanulók az állam elnyomó ugyanakkor törvényeivel szabályozó szerepét is. Nyolcadik osztályban összehasonlíthatják az egyéb társadalmi, gazdasági célkitűzésű államokat a szocialista államokkal, amelyben az osztályok és rétegek feloldhatatlan ellentmondások nélkül, nagy fokú nézetazonossággal, a fő kérdésekben teljes egyértéssel dolgoznak együtt az életszínvonal emeléséért, a társadalmi gondolkodás és cselekvés teljesebb felfeléért.

Ötödik osztályban az állam fogalmával együtt felélezni kerül a háboruk eseményeinek, azok indítékai. Hatodik osztályban különbséget tesznek igazságos és igazságtalan

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!
háboruk között. Egyik füzetünk ezen eseménytörténetek részek tárgyalásánál a háboru dehumanizáló következményeinek felmutatása, az anyagi és szellemi értékeket megszűntető, illetve csökkentő tevékenységek minél alaposabb tisztázása /bemutatása /.

A gazdasági változásokat taglaló anyagrészkekkel bizonítható az alap és a felépítés kölcsönhatások hogy egy ország gazdasági strukturája visszahat a társadalmi rendszer egészsére, így elnyomó és elnyomott viszonyorá, és ezen keresztül az állam nemzetközi kapcsolataira. /Gondoljunk a rómaiak hódításaira, ezáltal Róma Világuralmi szerepére; vagy a XIX - XX. században az imperialista nagyhatalnak gyarmatosító tevékenységére és villágháborukat kirobantó szerepére. *

A gazdaság szerkezet vizsgálata végül elvezet minket a

szocialista termelési mód és elosztás kérdéseihöz, amely egyértelműen bizonyítja a munkaszerinti elosztás elvét, a munkanélküliség megszüntetését, az alkató munkahelyi közösségek, szocialista brigádok által létrehozott hatalmas anyagi javak, új munkamódszerek létét. Mi más ez, ha nem a békés alkotó munka diadala, egyértelmű eszmei és tényigazság. A nyolcadik osztályban tehát a történelmi ténysszerkezetbe beságyazott pozitív példák még szélesebb skáláját adják a békés gondolatának, tartalmi jegyzéinek.

Hol miképpen szálesíthetjük a történelmi látásmódot, ezen belül a békére nevelést sajátos direkt és indirekt nevelési eszközökkel?

Egy lehetőség: Különböző ismeretanyagok beépítése a tárgyalandó történelmi témaikba. /Nézz utána! Olvasd el! Nincs meg az esti filmet! Ez a szindarab - pl. Illyés: Páklyaláng - hogyan bizonyítja Kossuth elkötelezettségi hitét stb./

Jöhetsnek az órához kapcsolódó ilyen kérdések: Hol olvastál a II. világháborúról? Milyen filmeket láttál az űrhajózásról? Milyen filmeket láttál a tudományos-technikai forradalom hatalmas eredményeiről? Hol és mit hallottál Görgey szerepéiről a szabadságharc időszakának krónikája viszonylatában? stb ...

Egyéb tevékenységi formák is kedveltekk a tanulóink körében, és eredményesen egészítették ki az alsajátított történelmi kérképet. Például gyűjtötték tanulóink egy-egy történelmi korhoz verseket, prózai és színpadi műveket, egy-egy jellemző részletet elő is adtak, de ének illetve zeneszámok is élénkítettek egy-egy órát. Nagyon sok enyagot tudnak

gyűjteni nagy történelmi sorsfordulókhöz: 1848-hoz, 1919-hez, 1945-höz. Benne sajátos hely illeti meg a szabadság- és békévágyat, illetve a községi érzést felmutató elveket.

A várháboruk tárgyalásakor /6.osztály: török hódítások kora/ nagy mértékben támaszkodhatunk Tinódi Sebestyén Gronicájára. Feladatunk megvilágítani, hogy ezek a versek /dalok/ milyen mértékben szolgálják a háboruellenességet. Megfigyelhetjük, hogy milyen pontos tényanyagot tartalmaz egy-egy ostrom leírása, annak ellenére, hogy művészeti alkotások.

Gyakran alkalmazott feladatsaink közé tartozik élményszámolók készítése. /például: számoljon be egy tanuló egyes szám első személyben egy háboruellenes tünetétől. Ez kapcsolható az I. vagy a II. világháborúhoz egyaránt./

A dokumentumoknak gyakran lehet alkotni eseményeket, világnézetet, ellenértékes politikát hirdető országok képviselei-ként álláspontokat ütköztetni. /Például: a szocialista országok békopolitikáját, békés egymás mellett élés elvét képviseli az egyik fél - vagy csoport -, a tökés nagyhatalmak fegyverkezési, világuralmai tüzeiket testesíti meg a másik fél. A világ népeinek békéhexca című fejezetnél - 8.osztály- gyakran alkalmazott módszer./

A TV-híradónak és a TV külpolitikai műsorának, a Fórumnak a rendszeres figyelemmel kísérése során megszerzett élményanyag adja a tartalmi és formai elemeket egy olyan órai feladathoz, amely kapcsolódik a történelmi ismeretanyaghoz, de jelenkorú eseményeket kommentál. Tehát kommentárt kell készíteni. /Például amikor érintjük az órai feldolgozás során, hogy USA célja, gazdasági támogatás ürügyével

beavatkozni - főképpen gazdaságilag elmaradott - országok életébe, akkor kommentárokkal tehetjük szemléletestés ennek igaz voltát. Az aktuális hírenyagok igazolják, hogy a jelenkor politikája a történelmi eseményekkel természetesenleg összefügg. - Lásd: 6.sz.melléklet./

A békéért, a szocialista társadalomért küzdők életrajzának ismertetése, eszméik fő vonulatának a tanulók életkorához mért elemzése szintén szervesen beépíthető és hatásosan alakítható feladat. /Ily módon az 1917-es Nagy Októberi Szocialista Forradalom eseménye inál markánsan jeleníthető meg Lenin addigi elméleti és gyakorlati munkásága, mosgalai tevékenységének határozott céltudatossága. Vagy: A Békepárt sorai-ban küzdő ifjumunkások vezéralakját, Ságvári Endrét is emberközelbe hozta egy-egy élményszerűen megirt életrajzi ismertető. Ez a Magyarország részvételé a Szovjetunió elleni háborúban című fejezet részegységéhez kapcsolható: Nemzeti ellenállás a kommunisták vezetésével. A Tanácsköztársaság előtti és alatti események meghatározó jelentőségű személyiségeit és jellemzőket is bemutathatják ily módon a tanulók, pl. Korvin Ottót stb./

A szocialista építőmunka eredményeinek részletes ismertetésével, amelyet szintén gyüjtőmunkával szerztek meg tanulóink /lásd: az MSZMP megalakulása, politikája, áttérése a szocialista társadalom teljes felépítésére című fejezetet/, tanulóinkban mélyen tudatosult, hogy képességeik szerint kell dolgozniuk, és a munka alapján részesülnek a javakból, és milyen nagy szerep hárul ma a fiatalokra is./KISZ-védnökség/.

Látják azt is, hogy a szocialista társadalomban a

" mindenki egyért, egy mindenkiért" elv uralkodik, ezért minden-kire nagy feladat hárul a szocialista tulajdon megővása, meg-védeése érdekében. /Itt pedig a gazdasági kooperációnak, a KGST tevékenységének nagy szerepe van, tehát ez is a nemzetközi kapcsolatok szükségszerű sokrétűségére utal. Az internacionalis-ta szellemet itt is sikerült elfogadtnunk, sőt tanulóink érzelmé és értelmi indítékaihoz csatolni magas tudati szinten./

Ehhez a korszakhoz tartozik, tehát jelenkorú történelmünk tárgyalásánál /A szocializmus alapjainak lerakása, küzdelem az ellenforradalmi erők ellen című fejezet/ soha nem mulasztjuk el a lehetőséget, hogy amikor szocialista városok alapjainak lerakásáról van szó, a tanulók honott anyag logikusan megszerkesztett ismertetésével beszámoljanak a mi szocialista városunk fejlődésének fontos állomásairól, a kezdeti lépcsőfoktól napjainkig, yáni a 15 szakaszokat, a jelentős változásokat.

Egyébként jelenlegi szocialista fejlődésünknek a gazdasági mutatóit /nemzeti jövedelem, éves kultuszvetési terv, VI. ötéves terv célkitűzései stb. / szintén szoktuk kérni, vagy társadalmunk szerkezeti jellemzőit: például a demokratikus centralizmus elve hogyan érvényesül stb. A társadalmi szervek, az állami szervek működéséről is beszámolnak. Ezeknek a gazdag példákkal tüdzelt és különféle élethelyzetekben begyakorolt funkcionális alkalmazása a közéletiség-re, a pártos állásfoglalásra nevelést segíti elő /lásd: erről bővebben még a Kilián-kör tevékenységénél/.

Az állampolgári jogok érvényessülését a tanulók sajtó-

tudositások révén ismerik meg. A gyűjtött anyagok olyan bizonyítékok, amelyek egyuttal a török országokban az állampolgári jogok korlátozását írják le.

A történelm és az élet hasonló illetve egyenlő vonásainak a fentiakban vázolt összefüzetés a közséletiségre, a politikus indításokra nevelés általunk hasznosan bevált cselekvési formái.

c., Osztályfőnöki órák

Az osztályfőnöki óra tevékenységi formáiba hogyan építhető be az egyszeres békére törekvés igaz szándékainak felmutatása?

A régebbi nevelési-oktatási terv osztályfőnöki óráinak témái külön /amely jelentős a mostani 8.osztályosoknál van még érvényben/ minden évfolyam anygából kapcsolható egy-két téma a fenti eszme tudatosítására, mélyítésére. Például 5.osztályban a szülői ház és a szülőföld szeretete; 6.osztályban a Szülőföldünk szép tájai és az azánk és a baráti országok ifjúsága összefogásának szükségessége; 7.osztályban A Szocialista hazafiság; A szocializmus építése falun és városon, valamint A valláserköles és a kommunista erkölcs különbsége című téma kapcsolható ehhez elsősorban. 8.osztályban a Feladataink a szocialista társadalomban; A párt és a KISZ; A szocialista ember néhány jellemvonása; Összefogás baráti népekkal, valamint A háboru és a béke Ugye című téma kapcsolható a kérdéskörhöz.

Természetesen ezeket a témákat azóta mióta megjelent az új Nevelési és oktatási terv, annak szellemében és az új értelmezésű osztályfőnöki őrák feladat és célrendszérét, illetve metodikáját figyelembe véve dolgozzuk fel.

Milyen lehetőségek vannak a témák alapján, valamint az osztályfőnöki őrák óravezetési koncepciója alapján tartalmaz és eredményes nevelési helyzetek teremtésére, a befogadás gazdag érzelmeli motivációs bázisnak kialakítására? Hogyan tudjuk a magatartási, az erkölcsi normák különböző cselekvési módoszatait az egyéni karakterekbe beépíteni?

Ezt /a béké gondolatát/ az élet által szabályosan és törvényszerűen ürülké jelenlévő politikus kérdéskört /csak- ugy mint bármilyen elavult emberi érzéseket, eszméket, követel- módyneket/ csak az adott osztálykörösség fajloldási sajátossá- gainak, személyiségek meghatározó jegyeinek, erkölcsi-akarati megnyilvánulásainak figyelembe vételevel határozhatsuk meg.

Természetesen meghatározó jelentősége van a szociometriai felmérés alapján kialakított aktiva, passziva rétegnek, illetve a szimpatizánk kapcsolatok terjedelmének. Ezek ismeretében az önálló vélemények kibontását, a szándékok, a cselekvési képességek helyes utra terelését tudatos nevelési munkával végezhetjük:

Néhány tevékenységi forma a témához kapcsolua:

5. osztályban gyűjtetünk képeket a felsszabadulás óta késsült építészeti alkotásokról, utána hasonlítsák össze a tanulók olyan hasott képanyaggal, amely történelmi nevezetességeinket, emlékeinket mutatja be. Igy a dinamikus fej-

lődés, a békés építőmunka távlatait nyitjuk meg a gyermeki képsorral előtt. Saját fényképanyagot is hozhatnak a tanulók, ezt közvetlenebbé teszi a hosszú fűszött élménybeszámoló.

6.osztályban a témaiban inkább hasznos ötlet irodalmi összehallítás hazánk természeti tájait felidéző, a történelmi emlékeket dicsőítő és éltező, illetve a jelenkorú változásokat regisztráló költői, írói művekből, emlékezésekkel stb.

A másik 6.osztályos témához előzetes feladatként képeket, ujságokat gyűjtetünk. A külföldi pajtásokkal levelezések iratt anyaguk alapján baráti kapcsolataikról mesélnek. Sok pajtásunk megfordult már a zártai uttorvárosban. Ezről is mindig gazdag, színes élménybeszámolót tartanak./lásd:
7.sz.melléklet/

Feladatul tüshetjük ki 7.osztályban az első témánál, hogy mindenki fogalmazza meg írásban, melyik helyben, hazánk mely tájához fűzi különösen mély érzés. Mi ragadta meg különösen az ott eltültött idő alatt. Olyan reprodukciónkat is gyűjthetünk, amely a szocialista hazafiság eszmekörét idézik fel, világítják meg /pl: történelmi képek, tájképek, szocialista realista alkotások stb./

A 7.osztályban általunk kiemelt 3.témánál pedig a kommunista erkölcs magasrendű kollektív öntudatát, igaz, emberi viszonylatait kell felsorolnunk. Hogyan?

Olyan idézetek gyűjtése, amelyek erre utalnak, ezt példázzák. Emellett olyan példassetek gyűjtése könyvek alapján, amelyek a vallásérkölc haladást gátoló, dogmatikus és tekintélyuzalmi elveit leplezni le. /pl. Galilei az inkvizició előtt; Giordano Bruno és Jean D Arc megégeté-

se - az inkvizíció szerepe stb./

B.osztályban például már az egységes témaik tárgyalása során egyre világosabbá válik a tanulók előtt használ szerepe,a nemzetközi politikai irányvonalak céljai; tevékenysége; Ezek alapján érdemes íratni az Összefogás a baráti népekkel című téma tárgyalása alkalmával a következő címmel politikai helyzetlemezét történelmi és jelenkorú politikai ismereteik alapján: Milyen használ és a nagy világ kapcsolata? A megírt anyagok lehetnek vitaindítók a további beszélgetéshez. Egyébként, hogy az anyagtörököt elkerüljük, a nevelő előadáson beszedi a leírtakat, és az összefoglaló tevékenysége, a megírt anyagról való idézések lehetnek kiinduló pontjai a további összejötések.

Jelentős történelmi sorsfordulók, történelmi szemelyiségekről való megemlékezés szintén elősegítik a hasonlós és internacionálista empatia befogadásának érzeli skáláját /nov.7, és április 4., október, Lenin születésének évfordulója stb./ Egy-egy öntevékenyé csoporthallja a műsort készítését és a bemutatását is. Szívesen vállalt és végzett tevékenységeik az a tanulóknak.

Régóta gyakorlattá vált módszerünk, hogy az osztályfőnöki előadás első 5-6 perce politikai beszámoló az előtér hét eseményéből. Az osztály nagy többségének bevonása, hogy egyénileg beszámolót készít, csak 7-8.osztályban alkalmazható. Ám meglepő, hogy látszólag passzív gyerekek is milyen hosszával nyilatkoznak meg hazai vagy világpolitikai kérdésekről, eseményekről. Sokszor a leírt anyag felolvasása és, de később egyre inkább kiegészül egyéni reflexiókkal, és elő-

fordul, hogy egy címzett vázlat-esemény sor alapján maga mondja el az igen csak megismert hizanyag-üsszesítést. Nagyon alkalmas aktivizáló cselekvési forma, és egy egész hétfő rendelkezésére, tehát nem egy azonnali, spontán felkészülésről van szó. Rendszeres tájékozódási igényt is kialakít a tanulókban.

A játékos műszerek alkalmazása az osztályfőnöki órákon is jelentős képzettséget adó és ötletre serkentő tényező.

Egy-két példát említenk erre is:

Játékos elköpeltetés: multba, jövőba látás /képzeld el magad a békés világában földünkön - fogalmazás íratás; rajzok készítése stb./

Cselekvéses helyzetek átéltése: Te hogyan mutathatod be egy nyugati országfőtajának /iskolai tanítójának/ szocialista hazánkat, annak termelő munkáját, társadalmi életét és legfőképpen szocialista városunkat?

Az osztályfőnöki órán végeredményben szintézist kell hogy alkossan a hozott anyag /előzetes felkészülés/ az órai spontán, illetve módszeresen felszínre hozott véleményekkel, és az alakuljon át ez egyes személyiségek cselekvési erejévé, jövőt teremtő képzetté.

B./ Ósán kívüli tevékenység:

A pályásat terjedelménél fogva nem áll módunkban minden lehetőséget elemeszni, bár valamilyen módon mindegyik alkalmas a békére, a nemzetközi megértésre nevelés eredményesebbé tétele-re.

Köszölik emeltük ki azt a két - általunk legeredményesebbnek ítélt - nevelési területet, mely érdemes arra, hogy módszereit, eljárásait ismertessük:

a., Szakrajfoglalkozások adta nevelési lehetőségeink:

- meghatározza alapvetően egy-egy szakraj jellege, hogy melyik nevelési terület es, mely legjobban kiaknázható. Utterű-cesapunk tevékenységrendszere évente kb. 10-12 különféle irányultságú szakraj munkájára épül, az alábbi célokkal:

- Az utterűcesapát szervezeti keretein belül, annak megfelelően alakítunk ki az iskola nevelésünköt kiegészítve az egyéni érdeklődésre, speciális tanulói igény kielégítésére szolgáló tevékenységi formát, amely tümegnéretekben szervezi a gyerekök szabadidejének folyamatos, hasznos, tartalmas eltiltását az életkorú sajátosságoknak és igényeknek megfelelően.

- Ezáltal kialakítani a még szükséges, a továbbfejleszteni a kisdoboskorban már kialakult képességeket, jellemvonásokat. Igy kialakítani bennük azt a képességet, hogy alkalmasak legyenek új és újabb kösszességekbe való beilleszkedésbe. Ezzel is előkészíteni a köszépiskolai és dolgozási KISZ-alapszervezetekben való későbbi aktív munkát. Lásd: még a Kilián-körök tevékenysége, megkönnyíteni a mosgalmi átmenet még fenálló problémáját.

- Kialakítani, majd továbbfejleszteni bennük a tudás-

vágyat, azt a tudásvágyat, amely a közösséget, s az önnivelődési igényt szolgálja.

Felkészíteni őket arza, hogy a közösség szükségléte és saját erőik, képességeik szerint legyenek alkalmasak a fegyelmezett, öntudatos alkotó, a fejlődéssel lépést tartó munkavégzésre.

• Ibben a szervezeti formában nagyobb lehetőség van a kisebbek segítésére és a mozgalomban már tapasztaltak átadására, mivel 5-6-7-osztályosok együtt vannak jelen.

- De jelentős segítséget nyújthat az értelmi nevelés területén, segítheti a tudatosabb pályaválasztást, a megfelelő szabadidős programok, hobbik kialakulását.

- Jelentős motiváló ereje lehet minden egyes tanulónál, ami a későbbi önkálló ismeretszerzésben, illetve ennek a képességnak a kialakulásában nyilvánulhat meg.

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!
- S nem utolsó sorban csökkenti tanulóink egy részének tulterhelését, s ezáltal az egy területen való elmélyültebb ismeretszerzést, a tehetség magasabb fokú kiaknázását teszi lehetővé.

Ezek a minden működő szakrajra érvényes általános célkitűzések, jellemzők.

Nézzük meg, hogy egy ilyen speciális kis közösség - a Munkácsy Mihály képzőművész szakraj tevékenységében melyek azok a mozzanatok, mely a békére, a nemzetközi megértésre nevelés szolgálatában állnak?

Elsősorban a személyiség sokoldalú fejlesztési lehetőségeit rejtő magában es a mozgalmi és szakmai jelleggel egyaránt bíró tevékenységi forma, hiszen létét es indokolja.

Képzőművészeti szakraj esetében önként kiállja fel magát a "műszák randevuja": szintézsise lehet mindenek a művészeti jellegű ismeretanyagnak, amit a tanórák, s önművelés révén a gyerekek szerezhetnek. Ezzel a kincsbel okosan, értően gondolkodva eredményesen nevelő jellegű cselekedtetésre nyilik módja a szakrajvesetének.

Fröcsei érmelmez kifajlesztését segítő tevékenységi lehetőségek:

- Az iskolánk, az otthon szeretetét példázza az a sokszínű ábrázoló tevékenység, melyről szakraj-tagoink évről-évre visszatérő "ürök" témakör megjelenítik.

Íme, néhány érzelengazdag, a racionálisabb változat /lásd: 1.sz. kép/ az otthonokról, mely körülbelül szinte A dokumentumon Egyetemi Rendelőjében költözött létrehozására /lásd: 2.sz. kép/

Az iskolaépület is -apró-cepke változásaival hálás témája főleg a 10-11 éves korosztálynak/lásd: 2.sz.kép/

EHHEZ A megjelenítő tevékenységhoz kapcsolódik a "feljövő" 5.osztályosok számára egy kutatásunka: "utca, terek névadói"- iskolánk környékén. Kik Sk? A kutatás "színhelye" az iskolai könyvtár.

- Iskolánk környezetének védelme, esztétikai szolgáltatása szintén a szakraj ügyes alkotóinak folyamatos feladata; "elyet összinte ÜRÖMMEL végeznek is: az esztétikai gazdagítást, szépi-tést szinte önként kiállja iskolánk épülete, mely a komplex funkcionálitás terve szerint készült. Hivatalos, hatalmas fehér falfejlletei jó gazdára lettek szakrajosainkban.

Egy valóban reprezentatív példája ezirányú tevékenységeinknek az a 6 X 1,5 m-es hatalmas falikép, mely az elnéleti

folyosó optikai centrumában hirdeti alkotóik érzelmi gazdag-ságát, sokszintű kötődését szocialista városunkhoz. /lásd: 3.sz.kép/ A kép címe: "Városunk". Él, lélegzik, nyüzsg - mint az "eredeti". Eltető forrásai - a bányászok, a gyárak dolgozói teszik dolgukat, s a jövő nemzedéke "éli" a maga életét; óvodában, iskolában, játszótéren sőt az egyik legifjabbnak éppen névadóját "Ulik", természetesen uttórzik adják a műsort - mint a valóságban. Í a képi háttér: a soha el nem készülő, mindig változásban lévő, épülő, szépülő város... mely a fiataloké ... övéké ...

Ezeknek a kép megfogalmazásoknak az idénkénti "festadrálása" is az ő feladata.

Az együttgondolkodás, kollektív munkavégzés Ünnep is általú
ezeken az alkotásokon, a sokáig lemérhető, komatizálható moti-vülő hatása.

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

Szinte minden napos munkát igénylő a TELESPILL /utatórőv sapatunk hirdetőfala - lásd: a már idézett képet/ "naprakész", izléses dekorálása, többnyire a 7-8. osztályos szakraj-tagok feladata.

Ünnepi évfordulók esetében ez a tevékenység fokozott jelentőséget nyer: az egész iskola-közösség számára tud nyújtani -- tartalmi-formai tökéletesessége esetén - érzelmi-értelmi hatást, előkészítve az ünnep tartalmai mondanivalójának elmélyítését. Sok esetben ez a dekorációs anyag nem más, mint az általunk készített ünnepi plakátok kompoziciós rendje.

Egy szép és tartalmas példája volt az Ünnep tartalmi-formai megvalósításának a NOSZF 60. évfordulója tiszteletére

szakrajunk által rendezett kiállítást /lásd: 4.sz.kép-
csak az első példányban/.

Az effajta együttmunkálkodásban hallatlan összekovácsoló
erő rejlik, mely még igényesebb, komplexebb tevékenységet
igénylő munkára is ösztönzi a szakraj-tagokat.

Egy ilyen, kollektív sikcerélménytől átitatott szakrajfog-
lalkozás eredményeként született meg a "Lobbanj tüz!"
című műsorunk a Nemzetközi Gyermekév tisztelésére: össze-
állítása, betanulása, a környezetsikere - mind a fegyelemzett,
tudatos összmunka eredménye. /Lásd: 8.sz.műfölket/ Azt
hiszem, nem kell hangsúlyoznunk, hogy az erkölcsi, politikai
alapfogalmak elmagyarázását, a cselekvő szocialista hazaüzleget
és proletár internacionálizmus önmegrendezését és gyakorlo-

A dokumentumot az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!
munkáit.

Az Üsszedíllitás fő gondolati tartalma: legyen egyenjoga-
ság, béke. Sajnos, aktualitásra fokozódik:

"Most hétké kell, béklyó az új erőre,
ne robbantsák szét ezt a földteket,
parancsoló vissza palack-börtönébe
a rombolás gigászi szellemét ..."

Várnai Zseni tisztaszép, 10-14 éves gyermekek számára
is értelmeshető gondolatai.

Ez a műsor kicsiknek-nagyoknak, felnőtteknek egyaránt
készült, a műsorivalóját csak erősítő a dekorativ színpadi
megjelenítés.

Hatásfokban hasonló - bár speciálisan a 8.osztályos
lesendő KISZ-korú tanulóknak készült tartalmában és eladását

illetően - az "APROBADO" című DIVSZ-történeti műsor /egyikönk összeállítása, s megjelent a Hogyan? módszertani folyóirat 1980/2-es számában/.

A műsor elsődlegesen ismeretközlő célt szolgál: megismertetni a DIVSZ megalakulásának, eddigi tevékenységének történetét a XI., a havannai VIT előzményéig. /lásd: 9.sz.melléklet/ A "nagyok" megtanulták, előadták - körben elmelítve sok-sok politikai, történelmi fogalmat - a "kicsik" segítettek a kellékek alkészítésében. Az előadás közismert dalbetései "kapcsolatteremtőként" szolgálnak hallgatóág és előadók között: érzelmeli-értelmi azenosulásra készülnek.

- Képművészeti alkotások elemzése is forrása lehet az értelmi-érzelmi-akarati állásfoglalásnak: hatványosottan

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát kézi! igaz ez megosztott, közöallyé esépeit szimbólumok fogalmak ujszerű megfogalmazása esetében /mint pl. a béke-galamb fogalmi társítás/. Ezt bizonítja Kiss István "Béke" című szobrának elemzése /lásd: 10.sz.melléklet/ - érett, felnőtt gondolatok, mély érzeli átélés jellemzi. Éppugy, mint versét /lásd: 5/f melléklet/, vagy expresszív hatású képi megfogalmazását az eldöntendő nagy kérdéssel /lásd: 5.sz. kép/.

- Az egyéni állásfoglalás, véleményalkotás a különböző technikai lehetőségek felhasználásával azaz a mondanivaló és hosszúírás forma egyeztetése -szintén bevált módja a jellem, a meggyőződés alakításának.

Néhány megoldás a "Békét a Világnak!" gondolati tartalom kép megfogalmazásairól:

- a mondanivaló tömör, dokumentum-jellegű summásata a

kollázsragasztással készült plakát /lásd: 6.sz.kép/: felidézi a II.világháború pusztításának borzalmait. /Sajnos a fotó rossz minősége nem adja vissza igazi szépségét./

- a textilkollázs-adta lehetőség /színek,faktura/ lirai hangvételi megoldása összetönséges alkotóját: hirdetve a nemzetközi összefogás,a szolidaritás szükségességét a szabadság, a béke megőrzésére. A bíjós gyermekdalok derüje a béke képi szimbóluma,himnusza./lásd: 7.sz.kép/

- ugyancsak a gondtalan gyermeki derü,a béke ezernyi színe,gazdagsgága árad a 8.sz. pasztellképről. Ismert motivumok új tartalommal gazdagítva.

—"Ez lenne a vége!" - figyelmeztet a teljes,kozmosikus néretű pusztulás veszélyére ez a szépen szerkesztett,látomáserejű plakát /lásd: 9.sz.kép/,szoros tartalmi rokonságban A dokumentum az Egressy Beni Városi Könyvtár tulajdonát képzi! a "neutronbomba-épitette jövő" látomásával /lásd: 10.sz.kép/.

Ugyancsak a gondolatnak egy,megoldásban ötletes megfogalmazása a neutron halál süti,pusztítja,perzseli a Földet,lakói hiába könyörögnek érte ... /lásd: 11.sz.kép/.

- ellentetjeik hirdetik a béke,barátság népeket éltető eszményét /lásd: 12,13 sz.kép/, hagyományos szimbólumok ujszerű felhasználásával.

Ezeket,s a hasonló céllal készült alkotások sorát évek óta köszönnessé tesszük: hazai és nemzetközi rajzpályázatokon hirdetik állásfoglalásainkat,véleményünket,a világ,az emberiség kérdéseiről: mi,a szocialista Magyarország "új nemzedéke" ugy élünk,közös,nagy céljaink vannak az az emberiség haladást szolgáló népeivel,fiataljaival.

Ugy érezzük -bár a teljesség igénye nélkül, csak néhány jelentős mezzanatot mutattunk be a szakrajrendszer-adta nevelési lehetőségekből - hogy sikerült érzékeltetnünk azokat a nevelői törekvéseket, melyeket a világnézeti megalapozottság kialakításáért tessünk:

A tehetséggondozás alapvető célkitűzését sokoldalúan, sokféle metodikai eljárással valósítva meg.

Egressy Béni
Városi Könyvtár
A KILIÁN-kör az uttörőcsapat és az intézményünkönél működő pedagógus KISZ-alapszervezet irányítása alatt működik. Ez több éves hagyományainkhoz hiven - munkaterv alapján - októberben minden napban indítjuk, márciusban tizenötölyes nárofoglalkozással /vetélkedő formájában/ fejezzük be. A foglalkozásokat a pedagógus KISZ-tagok tartják. Tapasztalaink szerint összinte lelkedesedéssel vesznek részt a legkiválóbb uttörőmunkát végező 8.osztályos fiatalok.

Ezeknek a foglalkozásoknak a hangnemét nyílt vitaszemmel, gyakorlatias gondolkodásmód, a közéleti cselekvésbe való beleélezés, sokoldalu ismeretszerzés jellemzi. Egy-egy foglalkozáson a jól szervezett irányítottság az egyéni /tanulói/ ütletekkel párosul. A témaikat a KILIÁN -körök részére kiadtott utmutató alapján állítjuk össze, bár helyi sajátosságokat, egyéni javaslatokat is figyelembe vesszük.

/Lásd: 11.sz.melléklet/

Vegyük sorra az egyes témaikat, milyen nevelési lehető-

ségeket rejt magában, amely eleve konceptiójának köszöppontjába az ifjúsági mozgalom történetét, haladó harci szerepvállalását, a társadalmi haladás élvonalba tartozását, a békére törekvő terentő szellem olyan nagyjaninak példaképül állítását, akik rendszerünkért, a szocializmusért életüket adták.

A történelmi tudatfejlesztésen tulmenően olyan korszerű hagyománytisztelést ébresztik tanulóinkban, amely az elfogultság a tulzott és esetleges ferde nemzeti öntudat helyett reális történelemszemléletet tükröz, emberközelbe hozza a történelmi személyiségeket, élővér, maivá varázsolja az ő tetteiket a legendák, misztikus fantáziavilágából, amit régebbi tankönyvek és felnagyított, elrajzolt történelmi, irodalmi munkák, /dicsőítő versek stb./ hoztak létre.

A politikus szerepvállalást, a mai követelményeknek megfelelő politikus beállítottságot, megyeszédesből fakadó közösségi aktivitást itt elhatik át igazán, hiszen gyakorolják a mozgalom szervezeti szabályzatából, működési alapselveiből fakadó közösségi megbízatásokat stb., és olyan cselekvési kényszer hatja át őket a KISZ- utánpótlásunkat képező fiatalokat, hogy nyugodt szívvvel kijelenthetjük, biztosak lehetünk, zökkenőmentesség tettük az uttörőmunkából a KISZ-mozgalomba átmenetet, és értő, valamint arányos munkatempót felvező ifju nemesedék kerül a községi szintű iskolákba, ahol már folytatóni lesznek a KISZ célkitűzéseinek, akcióprogramban megfogalmazott munkájának.

Azt hiszik, nem mellékes a pedagógus KISZ-tagok /egyuttal uttörővezetők/ személyes példamutatása, ahogyan látják az iskolai közösség felnőtt tagjainak részvételét az uttörőakciókban, KISZ-rendezvényeken stb.

Egy példát emlitünk, hogy a mi felnőtt alapszervezeti tevékenységünkbe is nagy hatásfokkal bevonhatók:

Három fordulós "Egyésgébe, ifjúság! városi politikai vetélkedőn vettünk részt. Vihettünk kísérő csapatot, akik külön feladatot kaptak /pl: rejtvényfejtés, ügyességi és egyéb versenyfeladatok/. Példamutató lelkeseidésük, aktivitásuk hosszabb idő után is nagyon kellemes emlékek közé tartozik, hiszen többek kösött jól sikerült hulladékgyűjtési akciót is szerveztek, ami szintén az előzetes feladatok sorához tartozott. Jelentős pozitív pedagógiai tapasztalatokra tettünk szert a rendezvénysorozat alkalmával.

Mit adnak a Havonta 2 alkalommal tartott foglalkozások?

A demokrácia fogalomkörének alapos értelmezését és tervszerű gyakorlását, hiszen megismérkednek a közt tagjai a demokratikus centralizmus működési mechanizmusaival. Részt vesznek megalmai év tervezésében, akcióprogram készítésében, látják az ifjúsági rendezvények megszítő erejét, társadalunk fő céljaiba való bekapcsolódást.

Hatásos a veteránokkal való találkozás, az élmények bekapcsolása a történelmi valóság addig megtudott esemény-sorába. Vagy egy meghivott felnőtt vendég beszél a pártban végzett munkájáról; hogyan került a pártba; beszél KISZmultjáról stb. Ezek is színesítik az élethelyzeteket, amelyeket eddig csak hallott vagy olvasott élményként ismerhette meg.

A zárofoglalkozást vetélkedő formájában tartjuk. Itt játékos és egyéni képzeletet és képességet igénylő feladatok nagyszerű alkalmat adnak felmérni, hogy ki mennyire

vette át a KISZ-re ,az ifjúsági mozgalomra jellemző magas fokú elkötelezettséget,céludatosságot,demokratikus fogantatású cselekvőkészséget,aktiv békétörékvéset,mennyire tudatosult a népek szabadságmozgalma,a nemzetközi békeharc,a haladó nemzetközi szervezetek és a hazai állami és tömegszervezetek állás-pontja.

A vételkedő feladatai az elkötelezettség hazafiság és a proletár internacionalizmus sekretív érzésvilágát és hatalmas területet felülelő fogalomkörét hivatott felidézni.

Eljátszunk esituációs játékot Kilián György életének egyes mozzanatait felidézve. /például: Játsszátok el KILIÁN 1932.julius 18-án történt letartóztatását. Szerintek hogyan védelmezhette a bíróság előtt ügyét? stb. /Egyéb munkásmozgalmi személyek életéből is vehetjük a feladatot /Kun Béla, Szanuly Tibor stb./

A szellemi totó kérdéseit általában a hazai és a nemzetközi ifjúsági szervezetek és intézmények munkájához kapcsoljuk, mennyire értői, ismerői ezeknek a működésével, történetével. Ez is az internacionalista gondolkodásmódot erősíti.

A következő feladat a gyakorlatias ismeretanyagot képviseli. Egy-egy fontos kérdést, problémát kell megoldani, tisztázni. Ezek a kérdések a szervezeti szabálysathoz fűződnek. Sokszor a tételek kihúzása után,rövid ideig tartó gondolkodás után nagyszerű,egyáltalán nem könyv-izű feleleteket kapunk.

Külön érdekesség,hogy a feladatnál néha nem azok produkálnak igazán,akik addig a látványos,aktiv kategóriákba tartoztak. Itt sokszor a tájékozottság /hazai és nemzetközi életben ,ifjúsági mozgalomban és a logikus és intuitív gondol-

kodásmód szintje /határozta meg a feladat megoldási szintját.

Ezen a vetélkedőn önmagukat adják gyermekéink, és a felszabadult, hangulatos foglalkozás után a kisdobos és uttörőavatáson az új KISZ-tagok is ünnepélyes fogadalmat tesznek.

Tulajdonképpen a kör foglalkozásain résztvevő 8, csatlós fiatalok a felnőtt társadalom etikai, morális, cselekvési szabályozásit gyakorolják.

Tehát a felnőtt életre, a felelősségteljes, tudatos és kibontakoztatása, a mindenoldalú személyiségi fejlesztése felé tessznek meg megitélésünk szerint nem csekély utat.

Városi Könyvtár

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

III. Összegzés -hogyan tovább?

Nem könnyű lezárni ezeket a sok szálon futó gondolatsorokat, melyeket az eddigiekben papírra vetettünk.

"Mentséginkre" szolgál, hogy a közle az egy évtizednyi tapasztalati anyag iratta le velünk...

Mi társadalomtudományokat tanítunk /magyar nyelv és irodalom, történelem/, művészeti ismeretanyagot sajátítottunk el /rajz/ tanulóinkkal, és ezek megszámlálhatatlan mennyiségi, olyan tartalmi mozzanatokat hordoznak, melyek a békére nevelés lényegét adják az általános iskola-adta lehetőségen belül.

Mi a gyermeki személyiségben rejlő értelmi-érzelmi-akarati tényezőket olyan egész életünkre kiható katalizátorról szeretnénk szervezni, mely a minden nap aktív békéhozcosává teszi őket: képessé tenni őket arra - "lázadni - ugy, hogy magadat naponta felaldozd, ha mégoly kis dologra ..." -

hogy hű harcos alapállással szolgálják a socialista hazánk ügyét.

Tudjuk, hogy eszményi cél ez, s megvalósítása még nem minden esetben sikerül. Ugyanis nem hagyható figyelmen kívül, hogy a romantikus álmودozások, a kalandvágyás időszakában esetlegként megfogalmazódhatnak bennük retrográd vélemények is, amelyek csak meggyőző, mindenre kiterjedő okfejtő munkával terelhetők helyes irányba.

Nem egyszer tapasztaljuk, hogy a tulcsott anyagi bistronság megtévesztőleg hat a serdülő gyermekekre, és ezért nem helyezi szemléletének elsődleges régióiba ezt a leendő állampolgári kötelezettségeket: a békés minden nap építőmunka képessége szerinti elvégzését. Pedig ez a cselekvő hazafiság, a

hétköznapi forradalmiság lényege ma hasánkban, ahol "igazi
békébeli béke van ... Teremtésre, alkotásra kötelező ..."

/Illyés Gyula/

Legalábbannyira veszélyesnek tartjuk a belenyugváson, körözömbösségen alapuló életszemléletet /pacifismus/, s a magunk eszközeivel küzdünk is ellene azzal, hogy kerülve a csupán intellektuális jellegű, elnéleteskedő ismeretnyújtást és alkalmaztatást: tág teret biztosítunk elnélkület és gyakorlat egységének.

Egyébként a lelkesítéség, a belső cselekvőkészségből fakadó helytállás jellemzi tanulóink döntő többségét. Az ifjúságot egyébként is megragad minden könyv, ha azt a sajátjának érzi és az önmagasságából - "eredeti" szemszögből - nézhái, és kellő intenzitást fejthet ki. Csak a cselekvés lehetőségét

A hihetetlenül megadni az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

Hiszen ők is értik, érzik ezt a szép Juhász Gyula-i gondolatot: " A munka, a rend és a béké,

Az életünknek lelke ő ..."

Hogyan tovább? Kérdezzük önmagunktól:

- mindenkihez növelni kell a szülői ház, a család /mint a legkiszervezetlenebből ható tényező/ társadalomban előre mutató szerepet, felelősséget,

- az eddigiekhez jobban kiaknázni nevelési "tartalékainkat" /mint pl. a képességfejlesztés, a tehetséggondozás, a folyamatos felzárkóztatás stb./

- az iskolai célkitűzések /társadalom elvárásai / és az ifjúságnozgalmi tevékenységek /uttörő, KISZ/ körleszühatású tártsalmában, hatásfokában növelni, az igazi társadalmi nyitottság megvalósítása érdekében,

Ugy érezzük, hogy a fentebb megfogalmazott, előre mutató célok szellemének hatotta át eddig is nevelő-oktató tevékenységünkét. Sok mozzanatát le is írtuk a kúskincsé adás szándékával, mert célunk az volt /Váci Mihály szavaival/:

"Használni h akartam - nem tündökülni ..."

Egressy Béni Városi Könyvtár

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

" A szeretet az élet ..." "

Móra Ferenc munkássága

Vetélkedő forgatókönyv

5-6. osztályos tanulók részére

Egressy Béni

Városi Könyvtár

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

Javasolt színhely:

iskolai könyvtár vagy

irodalom szaktanterem

I. forduló: írásbeli feladat

megoldási idő: 10 perc

elérhető pontszám: 0-40-ig

II. forduló: az I. forduló 7. feladatában megfejtett novellák valamelyikéhez készítsetek bábtervet /esetleg többet is/!
megoldási idő: 15 perc

III. forduló: címkeresés /írásbeli feladat/

megoldási idő: 5 perc

elérhető pontszám: 0-10-ig

IV. forduló: Ki 5? -regényrészlet meghallgatása magnószalagról
Móra: Kincskereső kisködmön c. regényéből az Üreg Küsmüdi
Megoldási idő: 10 perc

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

V. forduló: szóbeli megoldások - minden csapat /illetve versenyző/
két-két feladatot kap:

A., Az Üreg sajcs jellemzése /elérhető pontszám:0-10/

B., Egy-egy kilőtt feladat megoldása

megoldási idő: feladatonként 3-3 perc

VI. forduló: Melyiket írta Móra Ferenc? - verskereső /stílus-próba /

megoldási idő: 10 perc

elérhető pontszám: 0-8-ig

I. forduló

1. Száz évvel ezelőtt született Móra Ferenc egy alföldi városban. Nevezd meg a várost!/2 pont/
2. Melyik ismert költőnk tette még "hiressé" ezt a helyet?
...../2 pont/
3. Ha bizonytalan vagy a válaszod helyességében, tüldsd ki az alábbi rejtvényt!

A kendőbőlük összeolvásása adja a megoldást!

1. Népballada címe: Kőműves
2. Ide jársz naponta tanulni
3. Az étel ízét adja
4. Gömbölyű, más szóval
5. Kőrös Csoma Sándor "foglalkozása"
6. *****apanak egy leánya
7. /Móra-regény címe/

7. Vidéki település

8. Cukor jelzője

9. Pillangó

10. "*****pecc,kimehetesz..."

11. Gögös Gedeon

12. Az x-et követi az abc-ben

13. A kakasok

14. Virág neve, de egy Móricz-regény címe is lehet. *

15. A vonat hangja

16. Diokleciánus császár uralkodása alatt játszódó Móra-regény címe

/16 pont/

4. Ird le néhány mondatban, hogyan tanult meg írni a kis Móra Ferenc t /3 pont/
.....
.....
5. Miért volt "jegyes ember" Móra Márton szülesester a városi uxák eseményben? /5 pont/
.....
.....
.....
6. Ki írta az életéről emlék könyvet?
...../2 pont/
Melyik könyvedvelt sorozat darabja?
...../2 pont/
Ismeres-e más könyveket ebből a sorozatból? Sorolj fel
néhányat!
- /megoldásonként 1-1 pont/
7. A borítékban található szavak le Móra-nál címét rejti ki!
Rakj össze belőlük minél többet, és irod le!
-
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

III.forduló

Klimesélni egy csicséri tör ténetet. Hajdaniban-danában, éppen szőlőnyitás idején két muttyó legényke, Petykó meg Matykó naphosszat csak a körteauzsikát fújta. Meghallotta a zenebonát a derűsek pandurja meg a csókai csóka. Zünnögött a derűs pandur, oszteregett a csóka nérgesen, de a körteauzsika csak nem hallgatott el. Már a nagyhatalmú Sín-disznóeska is megint a kérülhetetlen muzsikkaszót. Gondolt egyet összegünöbölyödött, és elgyurult a hatronyosi kakasokhoz.

Azok után villantottak, hogy a két zösszesen körteauzsikával ijesztgeti az állatokat. Meghallotta a csobánci agár, több se kellett neki, nyakába szedte minden négy lábat, és ugy elkergette a kérülhetetlen muzsikusokat, hogy még a péceli szunyogok is nevették.

Ibben a türténetben I. Móra-mesék címét rejtettük el. Megtalálják-e valamennyit? Jelöljétek aláhúzással a címeteket! /1 címel pont; összesen 10 pont gyűjthető/

IV.forduló:

/magnóról/

Ez a regényrészlet nagyszerű jellemrajzot ad egy emberről, aki Gergő életében fontos szerepet játszik:

"Szép nagy szélfogó fülei voltak, mint a turi kancsónak, tömpe kis orra, és olyan szemöldökjei, mintha tévedésből a homlokán nőtt volna ki a bajussza. Aki ránézett, annak mindenjárt az jutott az eszébe, hogy ilyenek lehetnek azok a törpék, akik sötét barlangok fenekén a kincseket őrzik ...

Emberemléket óta az óbdanya egy gödrében lakott, ahova ő rajta kívül soha senki emberfia be nem tette a lábat. Az a híre volt, hogy ott griffmadarak vigyázanak rá, s akire azok rásúvöltenek, az ijesztében úgy eltátrija a száját, hogy kiesik rajta a feje. Néha fél-félesztendőig nem lehetett látni, s ilyenkor azt mondta, oda van borszirkány mesterséget tanulni. Azt beszálták, ért a madarak nyelvén, tudja füiben fában milyen gyógyító erő lakik, garancsol a szaleknak, el tudja fütyülni a háztól a patkányokat, s akihez hozzávágja a sapkáját, annak a száján még a mákosrétes is megkeseredik."

1. Ki 6? /név, foglalkozás/ /3 pont/

2. Hogyan változott meg róla Gergő véleménye a történet végén? /szíveshető pontszám:/

V. forduló

A.

"A tündérek a szívben laknak ..."

" - A szeretet az élet ..."

1./ Kitűl erednek ezek a megállapítások?

2./ Milyen embernek ismerted meg őt?

/Jellemzed néhány mondattal! /

/Elérhető pontszám: 10 /

V. forduló:

B. Torpedó-játék:

A. "S megeismagatta a ködmönöt, amely nem szorított máx egy csöppet se. Gyöngyößen, puhan litégett rajtan, s mintha a belevarrt színes vizágok mind meglevedtek volna. Szerezzem volna, ha a fiuk is ésszareveszik ezt a változást, de azoknak csak a szákon volt az eszkük-látkük. Mind vinni akarta, és boldog volt, aki legalább hosszáértetett."

1./ Miért szorította Vergit a kisküdőn?

2./ Mi a véleendényed Geiglő viselkedésére?

/0-5 pont/

B./ Melyik volt szerinted a regény legérdekesebb fejezete?

Keresd ki a könyvből, mutass be egy általad kiválasztott részletet, s indokold meg miért tetszett neked?

/0-10 pont/

C./ "De hiszen igérhetett volna nekem griffmadárcombot is,

annak sem ürültem volna ugy, mint a sok szép históriás könyvvel való egységes maradásnak. Útt volt a Ludas Matyi meg a Csalóka Péter meg a Fehérló fia meg

a Koplaló Mátyás . Azt sem tudtam melyikhez kapjak ..."

1. Gergő melyik foglalkozást idézi fel ez a részlet?
2. Mi a boltos neve? Miért fogadja fel Gergőt?
3. Magyarázd meg a "históriás " szó jelentését!
4. Mit tattél volna te Gergő helyében?

/1-1 pont kérdésenként/

D./ " - Jó vásárt csináltunk ezzel a Gergő gyerekkel. Ugy nézem, mindenre kantáros legény lesz."

A fenti sorok Gergő első "pályaválasztását" idézik fel.

- 1./ Melyik pálya az, mellyel Gergő örökre elkezdi?
- 2./ Jellemzend a telkes-gazdákat!

A dokumentumot a Egressy Béni Városi Könyvtárban először kiadásra került, majd azonban a könyvtárban leírtak szerint a könyvben nem szerepel.

mély együttérzéssel ábrázolja az árva és szegény gyerekek sorsát, elítéltve ezzel az uritársadalmat?

/1-1 pont megoldásenként/

E./ A minden nap kenyér megszerzése is gyakori gondja a Móra családnak. Ünnepi eladóknak számít a kertészpecsencs, a bundágombóc.

- 1./ Milyen évről van szó a két név?
- 2./ Melyik az az álbimbói pecsencs, melyet a jó szülő végül is a cigánygyerekek kösött oszt szét?

3./ Mit jelent a "madárlátta kenyér" elnevezés?

F./ 1902-től Móra Ferenc a Szegedi Napló munkatársa Szegeden.

1./ Milyen Szeged környéki népdalokat ismertek?

2./ Énekeljetek el egyet!

3./ Megnevezéseként 1-1 pont, éneklésért 3 pont./

G./ Móra Ferenc több írásában állatokat választ főhősül,

Tudod-e, hogy az alábbi elnevezések milyen "főhőst" rejtenek?

1./ füfafahéji ezermester

2./ a daxaszak pandurja

3./ zsemlye - dada

A dokumentumot **Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát** képzi!

5./ Tamás úr kosztosai

/megoldásként 1-1 pont/

H./ A "bülbújos ember" egy félelmetes gyermekbetegséget

izz el az alábbi mondókával:

Nyulháj,

daruháj,

majd meggynyúl,

ha nem fáj.

Varrjuháj, ebfül -

elmaradsz már ettől.

1./ Mi a betegség neve?

2./ Létezik-e ma is ez a betegség ?

J./ Mely lexikonokban olvashattok Móra Ferencről?

Vegyek le egyet a polcról, s olvassátok fel munkás-ságát!

/3 pont/

K./ "Jött egy irtásatos hideg tél, s a senki gyermekének átjárta ringy-rongy ruháját. Beteg lett, gyulladást kapott, s kilenc hétre már az angyalok között kellett nevezést bizonysan, mikor betöppant füllejtésre kész

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát kézi!

1./ Ki a történet szereplője, és ki az írója?

2./ Melyik Móra-regény hősével lehetne rokon?

/kérdezésekért 2 pont /

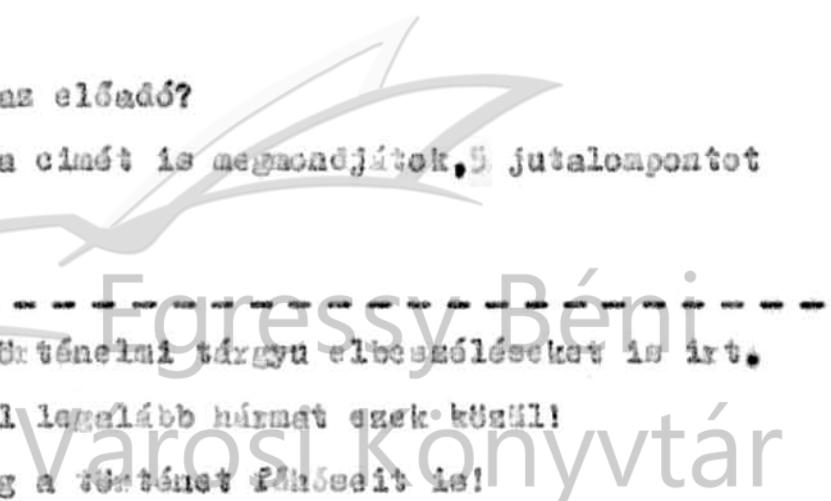
L./ "Gyöngyöket szólott, és csiszolt drágaköveket hallatott. Elment, s vele eltűnt a magyar irodalomból egy eredeti, sajátlagos, meghatónan öszinte és megilletően ragyogó magyar szín" - mondta Móricz Zsigmond 1934-ben, Móra halálakor.

Milyen Móricz Zsigmond műveket tudtak felsorolni?

/művenként 1 pont/

M./ Tegnap este láthatották a televízióban a "Gálaest a gyermekekért" című műsort, melyben elhangzott egy Móra novella

1./ Ki volt az előadó?

/Ha novella címét is megmondjátok, 5 jutalomponntot kaptok!/

N./ Móra Ferenc történeti tárgyú elbeszéléseket is írt. Soroljatok fel legalább háromet ezek közül!
Nevezzétek meg a történet címeit is!

A dokumentumról az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

0./ Ki az elbeszélés általában is ismert hőse?

"Lett erre olyan kacsaős, hogy tán még most is hallja kevélly Kereki, pedig lóhalálában végzett ki a faluból ..."

Soroljatok fel legalább három olyan, a csillóföld szépségéről szóló verset, melyet az a költő írt!

/megoldásoknál 1-1 pont/

P./ A felsorolt nevek közül kik járkattak a Darni utcában?

Legalább három személyiséget nevezetek meg, foglalkozásukkal együtt!

Juhász Gyula

Tömörkény István

Tóth Árpád

Móricz Zsigmond

József Attila

/elérhető pontszám: 5/

R. / Melyik történelmi kori eseményt idézik fel az alábbi
Móra-hősök?

Csiklai

Pap Illés

A dokumentum a közt Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát kézi!

Meséljétek el néhány mondatban az egyik történetet!

/elérhető pontszám: 5/

VI. forduló

Az alábbi négy versrészlet közül az egyiket Móra Ferenc írta.

Címe:

Nevend meg, ha tudod a többi címét és íróját is!

/megoldásenként 2-2 pont/

De szeretnék gazdag lenni,

Egyszer libasültet enni.

Jó ruhában járni, kelni

S őt forintért kuglert venni.....

/ A vers címe: , írója: /

Hidába szídtam, fenyegettem,
Nem is hedorített rám;
Lépesőnek használta a könyves-
polcokat egész délután,
a kaktusz bimbait lenyirta
és felbontotta a babát.
Most nagyobb vagyok, mint te! mondta
a az asztal tetejére állt.

/ A vers címe: , írója: /

Gyermelek, nagyapó,
Ákoma-bákoma-nákoma
Szíveden kopogtat

A dokumentumon Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

/ A vers címe: , írója: /

A falu kora végigel übrede,
Malac, tehén, ló enni kérnek,
Indul a traktor is a földre,
Bisztrija lovacsát pöfögve.

/ A vers címe: , írója: /

/ Elérte pontszáma: /

- 1 -

"Küzdő korunknak új nemzedéke..."

/Április 4-i meglelkesés másora - ünnepi óra /

Összeállította: Demjén Katalin és Kacsur Viktória 8.oszt.tanuló/

Helyszín: -színpadkép:

12-en ülnek félkörben, mindegyik kesében egy-egy hatalmas virág papírból, benne békét akarunk! Jól olvasható hatalmas betűkkel.

Soronként mondja 1-1 ember az első két versszakot:

1. "Dicsőrd a csendet, ne a csorba szírt,

A zagyva időt bőlcs sárnyba szírd,

A bűn ellen emeld fel hangsodat,

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát kézli!

Bizony sötétség tere ez a világ,

De fényé vállik, ezt bizom terád."

/Barát Endre/

2. "Bátran légy tenmagad, akárhogy ráncigálnak,

Vesérnek lássanak báix, vagy mussikus cigánynak

Fülemel tisztelettes a világ vagy legyür,

A páholyban, a porban, az vagy ami belül."

/Benjámin László/

Közösen:

3. "Nem elég a jóra vágyni,

a jót akarni kell!

És nem elég akarni

de tenni, tenni kell!"

/Váci Mihály/

4. "Az ember dolga: hogy embernek lenni érdem,

Hogy végső-bátor legyen az alárendeltetésben,

Az elhullásban és a fölemelkedésben,

Közösen:

És nem hihetünk másban csak a kíldetésben."

/Juhász Ferenc/

5. "Az ember tisztel, hogy legyen
Békében, harcban ember."

/Arany János/

6. "A világ ránk tekintve arra számít,
hogy vállalunk gondjából egy hasányit."

/Baranyi Ferenc/

7. "Ember küszdje, és bárna bizzál!"
/Madarász Imre/

8. "Bár utjaink számfelé válnak,
De szívünk egy célért dobog,
Bocsát intünk egy küszdelmes mának
S építünk egy szébb holnapot!"

/Osztrovszkij/

9. "Megtanultam, hogy néha nehéz
embernek lenni, de magyarálom,
Ember szeretnék lenni ... Ember."

/Mark Twain/

Dal /gépzene/: P. Sosztakovics: A BÉKE dala.

Szegfű Gyula: A szabadság fogalma /részletek/:

"Nagy címen csapások idején, felkészülés után, a viharban
delemben senki sem tud a négy fala közt maradni, mindenki az
utcára tódul és fülfedezik, hogy emberek közt van a helye, ő
is ember nem pedig valamely zárt életforma, önkéntes rabja,
mert ilyen veszedelmek idején senki sem segíthet önmagán,
mindenki másokra a többiekre van utalva. Ilyen viharban
élünk ma is, s már nem arrólvan szó, hogy milyen négy fal
küszül lépünk ki és térünk vissza, hanem bizonyos lényeges
dolgokban meg kell értenünk egymást, mert különben egyenként,
külön állva még könnyebb az elpusztulás, mintha sokan, nagyon
sokan megérzik egymás szavát. Azt hiszem, a szabadság dolgában
megérhetjük egymást még ha különböző pontokról indulunk
volna is el."

" A reformáció idején az új, protestáns egyházak is átvették,
ugy hogy ma minden helyesen felfogott vallási álláspontról,
máltányolni kell az emberi méltóság tényét, és a belüle kö-
vetkező emberi jogokat; ezek pedig megkövetelik, hogy minden

embernek meglegyen az ő emberi méltóságához illő élete, élelmiszerháza, keresete; hogy senki a másikat emberi méltóságában meg ne sértsse, ami alatt testi sérelem is értendő, mert minden embernek teljes joga van tagjai használatára ebben a ...gában senki sem akadályozhatja."

"Az emberi egyéniség és szabadság oly nagy, magasztos dolgok, hogy senki sem meríté létezésünket és a belőlük folyó kötelezettségünket megtagadni."

"Még azok is, akik a hatalmat és erőszakot jogosították, mert pillanatnyilag hatalmuk volt hozzá, azok sem hitték el, még őnmaguknak sem, hogy a hatalom annyi mint jog, és hogy ha megvan a hatalman, megvan a jogom is embertársaimnak ilyen vagy olyan ügy alatti elnyomásra."

"Mind kevesebb az olyan szexenctelen, növéltségtől elhagyott ember, aki nem mer saját keblében nézni, és nem emeli fel tiltakozó szavát, ha mégoly hatalstan is, pillanatnyilag emberi méltósága és szabadsága védelmében."

"A harc öröök, mert ebben a földi világban mindig lesznek őszösszenvetélyek, amelyek miatt szabadságából és munkájából akár ják felépíteni hatalmuk sziklavárát s esért mindegyik nemzedéknak századok egymást követő láncolatában egyformán részen kell lennie, hogy az ő korában koroszerű törmadásokat a termésszettörvény ellenében visszautasitsa. Azt is mondhatnám, bár harcról beszélek, hogy ezekhez az emberi méltóság megbecsülőihöz, az erőszak elutasítóihoz szólít a karácsonyéji szószat Békesség a földön a jókaratú emberekhez!"

Petőfi Sándor: A XIX. század költőihez -részlet:

Közösen:

"Ha majd a bőség kosarából
Mindenki egyaránt vehet,
Ha majd a jognak asztalánál
Mind egyaránt foglal helyet,
Ha majd a szellem napvilága
Hagyog minden ház ablakán:

akkor mondhatjuk, hogy megállíjunk,
Mert itt van már a Kánaán!"

Petőfi Sándor: A szabadsághoz: - részletek:

"Oh, szabadság, hadd nézzünk szemedbe!

Oly sokáig várunk rád spedve,
Annyi éjben által, mint kidiérte,
Solygott lelkünk a világban érted."

"Ne félj semmit, megvédiink ..., csak egy szót,
Csak emeld fül, csak mozdítod meg zásszlót,
S lesz sereged ezek és ezernyi,
Kész meghalni, vagy diadalt nyerni."

Ady Endre: Magyar jakobinusok dala - részlet:

"Budai koldusok Magyarországa
Ma se hitünk, se kenyertünk
Holnap már minden a miink lesz, - közben
Hogyha akarunk, ha merünk.

A Juhász Gyula: Május ünnep Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

A hatalom kiadta a parancsot:

Ne legyen ünnep május elsején!
Zásszló ne lengjen, és ének ne zengjen,
Csak roboteljon csandban a remény!

És jött a május, Észer orgonának
Lila bugája bugott, a napon
Mindenn bokor virágba öltözött fül
És a paréj is megnézett szabadon

Mint győzelmi zásszló, égbe lendült
A jegenye, s ezer pacsirtadal
Hirdette boldogan és bűszkeséggel
Hogy itt a május és a diadal.

A nap biborban hunyt el a vizesken
Millió ének nászdalt remeggett
Míg a világ világ, még soha senki
Nem készített ennél szébb ünnepet.

Közben dudolva dal: Patak partján /orosz népdal/

Juhász Gyula: A munkásotthon homlokáza

Ki itt belépsz, templomba lépsz be

Szentség a munka és erő,

Iz a jövő nagy menedéke

Embert egekbe emelő,

A munka, a rend zóna a béke,

Az életünknek lalke ő

Csak az a bitang és hasátlan

Ki here módra él magában.

Ki itt belépsz, jövőbe lépsz be,

Mely millióknak ad jogot

Vérért, verítékért cserébe

Hogy legyenek mind boldogok.

Hogy a gyalázott ember képe

Ragyogjon, mint a nap lobog,

S a munka né legyen róbot, csak

De hinnusza a dolgozóknak!

Egressy Béni Városi Könyvtár

A díkittbelépés, honos Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

Piros zászlónak a reményét,

Ki itt kimégy sz, vidd diadallal

A mély hitet, vidd szertessét.

Dolgozni föl, mind halhatatlna

Amig az élet fénye őr!

Nincs esélyük: itt nem boldogul más, /az utolsó két sort

Csak aki alkot, aki munkás! /könösen/

Füst Milán: Levél a rémítetről - részlet:

Szabályossábnak hittem ezt a létet eddig. - Ma már megvetem

Sietni kell? - És férni? emberek! - Nem nézhetném a holdat

lassan is?

E szép világ hát nem enyém? Ó hagyjatok! Hadd sírok még
ezben ...

Mert tegnap ifju voltam még, - szívem oly ifju volt

S mint álmoss, nehéz hajnalon alvó visek,

Ma már olyan. Sötét és hallgatag. Kifordult sarkából az
életem

Oh, némely látomás felér egy szredévvvel! Mindegy. Semmi baj!
Ín futni nem fogok!

Dal: Karcsu törzseed hajlik ...

Juhász Gyula: Békét!

A jobb világról, boldogabb világról
Szavalez, szavalsz, szent forradalmi mémor.

És egyre szürkébb lesz a szürke élet,
És őrünk, mint vert had, messze széled.

És boldogságunk sápad, mint fogyó hold,
És föld alá megy minden, ami jó volt.

Kivándorolni innen, ö de meyre?
Elmenni, mint a felleg, tengerekre?

Mint a daru, ha ősz jön, és ha köd jön,
S valami messze, nem járt, tiszta földön.

A dokumentum, vagy Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képi!
Az ünnepélyen, vagy Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képi!

Mindent felelni boldog elhagyottan,
Véres kezinket csillagfény hüisébe
Áztatni és zokogni: Béke, béke!

Novikov: DIVSZ induló / mindenki énekli/

**A II.világháború hőse és írója: Konsztantyin Szimonov
/könyvismertetés - Répácski Tibor 8.osztályos tanuló munkája/**

Konsztantyin Mihajlovics Szimonov 1915-november 28-án született. A harmincas évek második felében érlelődött íróvá.

Katonai tudósítóként már az 1939.évi japánok elleni harcoknál is jelen volt. Szépírói pályafutását elbeszélő költeményekkel kezdte, amelyekben az orosz mult dicsőséges csatáit önékelte; aztán a "Legény a talpán" című, nagy sikeres drámával folytatta írói pályafutását. Már ebből is kitűnhet, hogy minden érdekelte: a mult, az aktuális események, népe sorsa és jövője, minden alfafban otthonos, hosszu lélegzetű regényben éppenugy mint a rövid tudósításokban, drámában éppugy, mint a versben.

Talán a haditudósítások, a katonaellet, a 13vészükönökban megismert bajtársak ihlették őt arra, hogy háborús témákról írjon.

Néhány általa is ismert, ilyen témaúj regénye, verse, novellája: "Nappalok és éjszakák" /1944/, amely a sztalingrádi csata nélkülyes napjainak szélt, inklatott hangulatú bemutatása; "Elők és holtak" /1959/. Ez a regény az író kiemelkedő művei közé tartozik, a háborús trilógia első kötete; "Nem asszimilálunk katónának" /1964/, a trilógia második, és az "Utolsó nyár" /1971/, a harmadik kötet, a trilógia utolsó, befejező kötetek; "Fegyvertársak"; Várj reám!"

Szimonov korát - a harmincas, negyvenes éveket - főleg filmekből és regényekből, egyébként különféle elbeszélésekben ismerem, amennyire ismerhetem.

Aszöröt érdeklődöm főleg háborús regények után, mert szeretném meg tudni, mi is a háboru. Persze sz nem azt jelenti, hogy beleakarok csüppenné egy melegháború közepébe.

Minden fiút érdekelnek a fegyverek, a harc, az erő, ha más nem, akkor esetleg a hadgyógyászat, az ellátok, az utánpótlást biztosítók hősies harca, önfelaldozása.

A második világháború különösen érdekel. Főleg emiatt, ahogy a Nagy Honvédő Háboru harcai során szinte a semmiből teremtve meg a megfelelő körülményeket, a szovjet nép más nemzetiségei /francia, angol, amerikai/ népekkal, emberekkel együtt legyőzte a fasiszta fenevadat szövetségeivel együtt. Uj fegyvereket esülték a harcok, a legendás T-34-est, a "gitárt", hivatalos nevén: PPS dobogókáras géppisztolyt, a TT pisztolyt stb ... "Katyusát, a JAK, "LA", "IL", "TU", "MIG" repülögépeket.

Szimonov nem magukat a harcokat ábrázolja, hanem a szereplőkkel mutatja be a harcok, csaták vércsekéget, kegyetlenségét, a "katonabalsors"-ot, az ünfeláldozást, küzdelmet.

Szincev - háborús "trojka", atrilégia egyik főszereplője - "csak" hiradós katona, politikai tiszt. Szimonov - nem lehetetlen, hogy Szimonovot Ünmagáról mintázza - vele, benne, rajta mutatja meg a háboru esztelenességét, a szovjet emberek érzéseit, tulajdonságait /jót a rosezat egyaránt/ küzdeni akarását.

Azonban minden lépésnél, szinte minden mondatnál kiérződik a trilógiában a békavágy, a nyugalom, a biztonság vágya. Szimonov ezt a vágyat is a szereplőivel mutatja be, ha ugyan ez az örökre be lehet mittni.

A háboru fontosztikus pusztítást tud "csinálni". Nem csak anyagiakban, hanem morális pusztítást is végez, és egy példa: a Nagy Honvédő Háboru 679 milliárd rubles kárt okozott, és tiz évvel visszavetette a szocializmus építését a Szovjetunióban.

Vann-e olyan szocialista ember, aki ezeket az adatokat olvasva erra gondol, hogy "de jó volt, kéne még néhány ilyen". Azt hiszem nincs. minden embernek - háboruben és békében egyaránt - védenie kell a békét, hogy élhessen ő maga és családja, valamint a többi ember.

Az, amit egy regényben olvashatok, szíkséges, és azt amit elolvastam, még csak el is tudom mondani.

De azt az érzést, amit egy háborús regény elolvásása után érzek, azt nem lehet leírni, csak néhány részletét: az örömtől, hogy "végre elolvastam", a megtünnyebbülést, hogy nem ingulok tovább, a feszültség feloldódását.

Természetes, hogy fogok még háborús témaúj regényeket olvasni, hisz ez nekem szórakozást, pihenést, nyugalmat és izgalmat, valamint tudást jelent, és még jobban bocsülök a békét, amelyben élhetek.

Egressy Béni Városi Könyvtár

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

Békét a világnak! /Felszólalás/

Irtta: Kató Tünde 8. osztályos tanuló

Tisztált Nagygyűlés!

A mai világban egyre több országban születnek háboruk a gazdasági vagy politikai helyzet miatt. Ezek a háboruk a tőkés országok háborui: a szocialista tábor országai békében élnek. Sok ország van, mely még ma sem tudta kivinni nemzeti függetlenségét. Mások pedig belső polgárháborujukat vívták, gondoljunk az Iránban folyó jelenlegi harcokra.

A függetlenségeket nem régóta elnyert országok, mint pl. a Vietnami Demokratikus Köztársaság határasztó erőfeszítéseket tesznek békés céljaik elérése érdekében. Számukra sem hiányzik a háború, melyben ez ötthonok pusztaságával várak, az emberek élete ismét elmaradott lesz. Nem kívánják a sebesültek és nyomorúékok sorait, nem akarnak őrizni. Az időkkel pihenőtársasága hasonló sors vár a gyermekekre és nőkre is. Két világháború szoros tapasztalata, hogy a háború elpusztít minden, még az emberi tiszteletet is.

Öppen szírt minden békesszerető országnak össze kell fognia a háborús reakciók ellen. Hiába létezik a Békevilág Tanács, emberrilliók összefogása nélkül nem képes megakadályozni az USA, vagy a NATO-tagállamok mesterkedéseit. Inkább küzdenének a gyerekek, fiatalok jobb éltéért.

Meg kell szüntetni a fegyverkezést, fékezni őrült hajszáját, úgy elkerülhető a háború veszélye.

Nem lehet köszönbösen, tehetsetlenül nézni mindezt. Fel kell emelniuk szavukat, tiltakoznunk kell az agresszoroknak mint pl. az USA hidegháborús tervei ellen. Eljen az országok közötti minden szélesebb körfű összefogás! Támogassuk mi is a Szovjetunió békaharcát!

Eljen a tartós Béke!

Mindenkinnek

Béke és barátság,
Ez a jelszó vár ma ránk,
Mindenholt kivívják,
S védeni is fogják.

Szabadon élni, dolgozni,
dolgozni és nevetni,
Az ember boldog tud lenni,
Ha vésa nem fenegeti.

Felért hält én ezt kívánom:
- Legyen minden ember boldog,
Mert békében élni jó dolog.
Remélem, ezt te is tudod!

Egressy Béni
Varosi Könyvtár

A dokumentum az Egressy Béni Varosi Könyvtár honlapjának képzi!

Béke, béke ...

Béke, béke, óh szent béke;
Várunk már nagyon téged,
Ember milliói csatában
Halnak meg teárted.

Béke, béke, óh szent béke;
Ugy szeretlek téged,
Két kezembel még csak élek,
Megvédelek téged.

Béke, béke, óh szent béke;
Ia egyszer mindenütt te leszel,
Népek keze megszegad,
S téged soha el nem hagy.

Egressy Béni Városi Könyvtár

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!
Galambod, ha egyszer elrögül,
E szavakat hirdeti majd: Béke van!
S e szavakra a világ is felderül.

/Handa Beáta B.osztályos tanuló/

Béke

Béke és barátság a nemzetek nagy álma,
Nevető gyerekek kacagó világa,
Felnőttek tavassza,
Ürgelek szent szava,
Örömtel ki könnyes szemünk fátyola.

/Germuska Márta B. osztályos tanuló/

Egressy Béni Városi Könyvtár

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

Béke

Hapfénnyben uszó
drága, csodás béke.
Küpenyedben sok fuldokló,
bár virággal vagy telis-tele hintve.

Mindenkinek ját, boldogságot adtál,
Csaréba csupán rosszat kaptál.
„Pépen egymásnak nem adnak szerezetet!
Ejön miért ilyenek az emberek?

A tüdőnélén nép
gunyos mosollyal az arcán,
téged hibázat,
pedig ők a hibásak.

Egressy Béni Városi Könyvtár

A dokumentumot az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!
hisz jobb a békesség.
A háború is régult lesz egyszer,
és mindenhol megéri fog az egység.

/Kicsi Erika 8. osztályos tanuló/

Mindenkinet békét!

Nyugalom, békés, boldog lét.
De sokszor fordulják, miért?
Irigy, Unató tüzekvés
gázolja le a vétést.

A boldog gyerekcsivitelést
ágyudőrej szaggatja szét.
Közélel-Keleten nézzünk szét!
Az arcunkon döbbenet kél.

Igéssz világom szeretessét,
a szavukat felemeljük!
Szovjet, magyar, angol, svéd
küzdjenek velünk a békéért!

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

/Lautsek Attila 8. osztályos tanuló/

Külpolitikai Kommentár

Írta: Lantos Attila 8.osztályos tanuló

Kedves TV-nézők!

Szeretnék egy pár szót szólni a salvadori helyzetről. Tudva levő, hogy ebben az országban már elég régóta gazádzálkodik a junta. Az USA helyett, hogy fékezné őket, fegyvereket oszállít nekik. A modern fegyverek kezeléséhez amerikai szakértőket küldenek, akik betanítják a junta katonáit a fegyverek kezelésére. A junta vezetői felszírialásukban a békét védi, pedig ártatlan embereket gyilkolnak. A parasztok zettegnék völük és tübbségi által a felszabadító hadseregről. A felszabadítók kezdetleges eszközökkel küzdenek a junta ellen. Nincs már megsze, amikor győz az igazság és "alvator" is beléphet a fejlődő országok sorába. Ehhez a világ egységes szavak kellene, s akkor sok ország, külön Salvádor levétné saját magáról. Ha megszűnne a kissákmányolás nem lenne ok háborúra. Ez nem fog megvalósulni vagytűn, ezért küzdeni kell a békéért a nagy nyilvánosság előtt szavakkal és tettekkel, ahogy ezt sok nagy államférfi teszi. Sokszor hengzanak el ezek a szavak:

- BÉKÉT A VILÁGNAK! NYÍMAKARUNK HÁBORUT! LESZERELÉST! NE FEGRÉLYEZZÉK A NEUTRON GYÁRTÁST! - de sok ezek közül csak szó marad. Azért kell küzdenünk, hogy meg is valósuljanak ezek a szavak.

Köszönöm a figyelmet!

Feltelt a nyár

Írta: Kazup Zsuzsa

Még javában iskolába jártunk, mikor kezdtem azon gondolkodni, hogyan fogom tölni a nyarat. Szüleimmi tervezetünk egy hét napos üdülést Cserkezéslőre. Aztán ugy gondoltuk, majd kialakult, hogy hol fogom tölni a nyár többi részét.

Az egyhates üdülés nagyon jól sikerült. Fürdőhelyen voltunk, így hát egyéb dolgunk sem volt csak fürdeni, fürdeni, fürdeni. Nem sokáig voltam otthon, és már ismét elmentem Zánkára, a balatoni uttörővárosba. Az összettel együtt voltam ott. Nagyon jó volt velük menni, hiszen már jól megismertük egymást, és nem mindenkinnek lehet ilyen szerencséje, hogy az összefel együtt mehet. Zánkán szavartalanul islt el a két hét. Nagyon sok külföldi pájtással ismerkedtünk meg, hiszen ez nemzetközi tábor volt. 39 országból voltak ott pájtások. Nagyon jól megismerkedtünk, főleg a jugoszláv, a svájci és a portugál uttörőkkel. Sok új dalt, játékot tanítottunk nekik, és ők is nekünk. Megismertük az országukat, szokásait, nyelvüket. Egy jugoszláv dalt, gyűrűket is meg tanítottak velünk. Sok közös program volt együtt, és egy-két játékkal, dallal minden ország uttörői bemutatkoztak. Száncara a legelőkészesebb esemény a békademónstráció volt. Az uttörőváros lakói minden részt vettek azon az eseményen. Transparency-ekkal, táblákkal vonultunk. Szentély ugy érte ott magát az ember, mintha ő is átélné a háború bozalmait, a bombák ledobását. Ezt az érzést csak fokozták azok a lányok, smelyek a II. világháború iszonyatos borkalmait mutatták be. A városnyitó és városváró nagyon szép volt. Az a sok kispajtás minden uttörőegyenruhában felsorakozva! Utána a játék, azzal a sok ismeretlen pájtással! Csak az elváltás volt sszonozza. Busan jöttünk el.

Nagyon szép volt ez a nyár. Megfogadtam, a következő uttörőévben ugy dolgozok, hogy még eljuthassak Zánkára.

LOBBANJ TÜZ!

/ a Munkácsy Mihály Képzőművész szakraj közüsen összeállította műsora a Nemzetközi Gyermekév tiszteletére/

/Szereplői: 15-20, különböző nemzetek öltözetét viselő fiú és lány/

Bevonulás: lassu léptekkel, egyes sorban, Körök alakítása, miközben uttórányakkendő lobogtatásával az alábbi, fokozatosan felerősödő hangerejű szöveget mondják:
Lobbanj tüz! Lobbanj tüz!
Sötétséget messze úzz! Messze úzz!

Mindenki: /külső és belső kör/

SZÁNGALA, SZÁNGALA, HUSS ?HUSS, HUSS!
SZÁNGALA, SZÁNGALA, HUSS, HUSS, HUSS!

Első lány: /néger/

Veszett kigyó, messze füss!

Mindenki: Messze füss! Messze füss!

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képi!

Első lány: /néger/

Vidd el a mérged,
Gonosz sziszegésed!
Muleki, kigyók boszulása,
Kérünk, te segélj meg!

Mindenki: TE SEGÉLJ MEG! TE SEGÉLJ MEG!

/fohászt jelző kézmoszgással kísérve/

Belső kör: /diadalmasan/

Szángala, szángala, nevetünk, nevetünk,
kigyó, nem árthatasz nekünk!

Második lány: /japán/

Tanabata csillag!

Mindenki: Tanabata csillag!

Második lány: /japán/

Add, hogy jól, szépen írjak!
Veszed kezemet,

Nyolcadik lány /osztrák/:

Kövér bécsi gesztenyesítőkanalazva

A Vezuv kráterét kitisztogatja.

/ismét lépés balra/

Kilencedik fiú /kozák/:

Vladivosztokban meg éppen ruhát varr egy orosz
szabó, szép szoknyát kabáttal.

/ismét lépés balra/

Tizedik lány /spanyol/

London előtt széttört két vitorla viharban

/ismét lépés balra/

Tizenegyedik lány /eszkimó/:

Flandriában zörögnek szélmalmok csapathban.

/ismét lépés/

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

Tizenkettédik fiú /török/

A spitzbergákon szigetek a jégben, sarki kutya-
kölykök vinnyognak a szélben.

/ismét lépés/

Tizenharmadik /magyar kisidobos/:

Ősz juhász a swinlundei réten

harisnyát köt unokáinak serényen

/ismét lépés balra/

Tizenegyedik fiú /matróz/

Amszterdami kikötőben hajó se mozdul
Besszaki-tengerbe a nap aludni most hull.
/ismét lépés balra/

Tizenötödik lány /indián/:

A Fekete-tengerben usznak csillagok,
Ázsiából aranyhal jön és itt zagyog.
/ mindenki befelé fordul a körbe/

Tizenhatodik fiú /mexikói/:

Ablakom alatt a gózös ...

Ötödik lány /olasz/:

/Megy körbe, mondja a verset, s akihez ér, ill.
szól, az kifordul/

Végig barangolnék a föld kerekségén,
s ahány gyerek csak van, mind felkeresném őn.
Megkérdezném sorban:
nincsen-e rossz dolga?
Mióta jár iskolába és hova,
közel van-e hozzájuk az iskola?
Kikérdezném valamennyit: mondják,
édesapjuk kap-e minden munkát?
Hány évesek, mi a nevük,
lefekvéskor ki van velük?

Kikutatnám, amíg köstök járok:
tartogat-e a párnájuk
sok-sok vidám álmat?

Igy járnám be az egész földet

Mindenki /ellentétes monágások - előre hárja/
Ha sokan tudnak,
mit sokan tudnak,
sokan jutnak,
hova sokan jutnak,
Ha sokan tennék,
Mit sokan tessnek,
Jobb lenne a világ -
Igy hiszem, síasd meg!
/mindenki leül/

Hős lány /néger/: /állva/

Néger vagyok;
fekete, mint az éjszaka,
fekete, mint erdők mély sűrűje
hazámban, Afrikában.

Rabszolga voltam:

Caesar lépcsőket mosatott velem.
Washingtonnak csizmáit tisztogattam.
Munkás voltam:
kezem alatt nőttek ég felé a piramisok,

Énekes voltam:

messze Afrikából hoztam fájdalmas dalaimat.

Tizenhetedik fiú /néger szintén/:

A többiek csendben felállva, "körhintát" játszanak.

A "közép": a legmagasabb fiú vagy lány ./

Ezen a körhintán

van-e hely feketéknél?

Míster, ugy szeretnél felülni!

Minálunk, délen,

fehér mellé fekete nem ülhet.

Mindenki: Délen a vonaton,

külön kocsi van "Feketéknél".

Az autóbuszban hátul ahelyünk.

Tizenhetedik fiú /néger/:

De itt körhintán hol a "hátul?"

Kérem, van-e Iovacska

fekete kisgyereknek?

Mindenki: Fekete - fehér - sárga,

mind elni akar.

Békét és jogot kér,

Békét és jogot!

A csoporthoz fele /kört alakít/:

Ha sokan tudnák:....

A csoporthoz fele Ütemesen tapsol.

Tizennyolcadik lány /kertész/:

Tervezek? Remények? Fellegék?

Nem! Nem vagyunk már gyerekek.

Jól tudva tesszük, mit az éss

okos tervként elénk idéz.

Mindenkit: Nem homokvárat építünk.

Hogy arassunk, azért vetünk.

Tizennyolcadik lány: /kertész/ folytatja:

Hogy ültessünk, azért szövünk;

magunk kertjében öntözünk.

Nem sorsot és csodát leső-
tervünk ma éltető eső;
az elgondolt jövőbe hull,
s a szép jelenné lombosul.

Mindenki: /halk éneklés/ - DIVSZ-induló első versszaka.
Harmadik lány /uttörő/:

Évszásadunk a lét szivébe úsott,
s megbolygatta a rejtett ömögöt,
ily végzetes, ily rettentő hatalmat
ember még soha, soha nem kapott!
Csak pillanat az idők végtelenjén,
s lehet, hogy ez a végső pillanat,
s atomjaiba hull a föld, vagy léteink
tündökletes új kor felé halad.

Mindenki: Vigyázz, vigyázz most, világ ifjúsága!
Örind a békét, ne vedd könnyedén,
hogy a lét titka előtted már kitárt,
mert életet, halált jelent a fény!

Hatodik lány /szovjet/:

Most béke kell, békelyő az új erőre,
ne robbantsd szét ezt a földtekét,
parancsolj vissza palack-börtönébe
a rombolás gigászi szellemét ...

Mindenki /előre lépve/:

Fekete - fehér - sárga,
Mind élni akar.
Békét és jogot kér,
Békét és jogot kér!

Első lány /néger/:

LOBBANJ TÜZ! LOBBANJ TÜZ!

Mindenki: SÜTÉTSÉGET MESSZE ÜZZ!

MESSZE ÜZZ! MESSZE ÜZZ!

/ismétlés, amíg a lassú kivonulás tart/

Az összeállítás az alábbi versek felhasználásával készült:

Kigyóüző /ismeretlen kubai költő verse/

Csillag-igénő /japán ismeretlen költő verse/

Mit lát és hall a papirsárkány? /Cristine Busta/

Körhinta /Langston Hughes/

Ablakom alatt a gőzsös ... /Rafael Alberti/

Ha sokek tudnák... /angol népköltés/

Devecseri Gábor és Várnai Zseni verseciből részletek

Egressy Béni Városi Könyvtár

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

APROBADO

szervezett műsor gyermeknek

Dal: El pueblo unido /bevonulás énekelve, tapsolva, felállás
egyenes sorban/

1. Gyerek: Monopóliumok!

2. gyerek: Finánctőke!

Mindenki: "A nagy hal megesszi a kis halakat!"

3. gyerek: "Mindent megfontoltam, minden meggondoltam!"

4. gyerek: "Alamizznát a rokkantaknak! Pálmaágat a halottaknak!"

5.gyerek: "Elcsapták az orosz cárta!"

6. gyerek: "Frontbarátkozás!"

Mindenki: BÉKÉT! JOGOT! KÖRVERET! /kitartott karok, kezek/

1. gyerek: Világköztársaság!

2. gyerek: Paktumok!

3. gyerek: Pananákt!

4. gyerek: UJ HARCOT!

6. gyerek: Fasiszta fenségedek!

Mindenki: HISZPÁNIA! - Terror és háború - zsidótörvények -

haláltáborok - harc a kommunisták ellen.

5. gyerek: Hiroshima! /leguggolnak, rövid időig csend, majd
felállnak/

Dal: Bella ciao /egysorban mosgás, egyik kézzel fogás, a dal
ütemére mosgás/

6. gyerek: Ki értette meg így az embert, és íly kevésbé önmagát.

2. gyerek: Nem volt még ilyen testvériség - a soha ily nagy
árváság

4. gyerek: Nem szerették soha így egymást s nem gyilkolták
egymást soha

1. gyerek: Nem volt az ember még íly gyámnolt és soha ilyen
mostoha

3. gyerek: Ily biztonságban nem éltek senki - s kit fagyegékt
ennyi véres?

Kiss István: Béke című szobrának elemzése

Írta: Kiss Sárika 8.osztályos tanuló

Legszebbnek tartom az általam ismert szobrok közül.
Végtelenül egyszerű, kifejező.

A békegalambok szoros egymásba kapcsolódása jelképezi azt a hatalmas erőt, összetartást, mellyel a népek a békét akarták, és meg is kepték. Kiss István, szobrának alakját V betűként alkotta meg. Ez a betű a Victory szó első betűje. A szó a diadalt, a győzelmet jelenti. A francia ellenállók ezt az angol szót a tüzfalakra, kerítésekre rögtöltötték. Hitler csapatai ellen akartak győzelmet aratni, és megszabadulni az elnyomás alól. S ezért használta fel az előző elszónyára művész a V alakot. Ez jelképezi, hogy a világban mindenütt béke lesz, és a békét győzni fog. Ez az alkotása a zánkai uttörővárosban található, mely egyben az ottlévő különféle nemzetiségi gyerekek barátságát, békében való együttműködését, élését is jelképezi. A gyerekek nagyon öröknek a szobornak, és félte szeretettel óvják. Sokan le is fényképezik.

A tábornyitó és táborzáró ünnepségen szinte boldogan vetti kivilágított alakját a városküspont házának falára. Ilyenkor minden kis uttörő ugy érzi, mintha ezer-ezer galamb szállna feléjük, s belepné az egész világot rájuk mosolyogva.

A szobor magasba ivelt alakja mintha belepné az egész világot, s mindenkit megvéde a háborutól. Ugyanazt sugallja a szobor anyaga is: a kemény, csillagog fém.

A Kilián-kör foglalkozásainak anyaga

A foglalkozások témája:

Időpontja:

Feladója:

1. Nyitó foglalkozás:

A tanfolyam céljának, programjának
ismertetése.

Az ifjúsági szövetség hivatása,
helye, szerepe a társadalom
életében.

2. A szervezet jellemző vonásai.

A párt irányító szerepe.

3. Az ifjúsági mozgalom történeti
áttekintése.

4. Kilián György élete, munkási-
sága.

5. A demokratikus centralizmus.

A KISZ működésének alapelvei.

6. A KISZ szervezeti felépítése,
szervezeti szabályzata.

7. Az alapszervezet tevékenysége.

8. A mozgalmi év tervezése, akcio-
program-készítés.

9. Teljesítés a mozgalmi év során.

Beszámolás, ellenőrzés, értékelés.

10. Zárófoglalkozás: vétélkedő a
kör anyagából.

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

A pályázatban található idézetek jegyzéke:
/amelyeket könyben nem jelölünk/

2.oldal: Váci Mihály: Adott világ

3.oldal: Baranyi Ferenc: Hüségiink

4.oldal: Váci Mihály: Eső a homokra
Váci Mihály: Világ teremtői

4.oldal: Simon István: Bistatő

8.oldal: Váci Mihály: XX.század

45.oldal: Váci Mihály: Eső a homokra

Egressy Béni Városi Könyvtár

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

Tanulmányosott, felhasznált irodalom:

1. Mihály Ottó: Nevelésfilozófiai és pedagógiai célelmélet /Akadémiai Kiadó, Bp. 1974./
2. Dr. Bellér B.- Dr. Berecz J. - Dr. Korníkész M.- Dr. Kovács P.- Molnár I.: Ifjúság, haza, internacionalizmus /Tankönyvkiadó, BP. 1979./
3. Balassa Györgyné: Korkép kialakítása a történelemoktatásban /Akadémiai Kiadó, Bp. 1978./
4. Dr. Szabónyi Péter: Történelemtanításunk a korszerűsítés után /Tankönyvkiadó, BP. 1978./
5. Marjessy Géza - Szabónyi Péter: A tanulók történelmi fejlődésének fejlődése /Tankönyvkiadó/
6. M. Boda Edit: A Vezeték és gyerekök
7. Nevelési és oktatási terv /I-II. kötet./

A dokumentum az Egressy Béni Városi Könyvtár tulajdonát képzi!

A pályásat mellékletei:

1.sz.melléklet: Hóra-vetélkedő forgatókönyve.

2.sz.melléklet: "Készítő korunknak új nemzedéke ..."c.

Április 4-i megemlékezés műsor - Ünnepi óra.

3.sz.melléklet: Könyvismertetés: A II. világháború hőse és írója: K.Simonov.

4.sz.melléklet: Felszólalás: Békét a világnak!

5.sz.melléklet: Ír Verset a bokáról - 8.osztályos tanulók munkái /a,b,c,d,f,/

6.sz.melléklet: Politikai Kommentár.

7.sz.melléklet: Élménybeszámoló.

8.sz.melléklet: "Lobbanj tisz!" címmel Üzemműallítsa #enzétközi gyermekvölgyzettelére.

9.sz.melléklet: APROMAG címmel szemkortott DIVSZ történeti műsor.

10.sz.melléklet: Kiss István: BEME c. műbőr snát elemzése.

11.sz. melléklet: A KILIÁN-KÚR foglalkozásainak anyaga.

És 13 db képi illusztráció, a kivánt helyekre illesztve.

